EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 6.7.2007
KOM(2007) 387 lõplik

Ettepanek

NÕUKOGU OTSUS,

Euroopa Ühenduse ja Islandi Vabariigi, Norra Kuningriigi, Šveitsi Konföderatsiooni ning Taani Kuningriigi vahelise tsiviil- ja kaubandusasjade kohtualluvuse ja neid käsitlevate kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise konventsiooni allakirjutamise kohta

(komisjoni esitatud)

SELETUSKIRI

1. Poliitiline ja õiguslik taust

16. septembril 1988. aastal kirjutasid Euroopa ühenduste liikmesriigid koos Islandi Vabariigi, Norra Kuningriigi ja Šveitsi Konföderatsiooniga alla Lugano konventsioonile, mis käsitleb kohtualluvust ja kohtuotsuste täitmist tsiviil- ja kaubandusasjades. Nimetatud konventsioon (edaspidi „Lugano konventsioon") laiendas samateemalise, 1968. aastal EÜ liikmesriikide vahel sõlmitud Brüsseli konventsiooni eeskirjade kohaldamisala ka teatavatele Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni kuuluvatele riikidele.

Läbirääkimisi 1968. aasta Brüsseli ja 1988. aasta Lugano konventsiooni läbivaatamiseks peeti aastatel 1998−1999 *ad hoc* töörühma raames, kuhu kuulusid ka Šveits, Norra ja Island. Nimetatud läbirääkimiste tulemuseks oli töörühma koostatud konventsiooni eelnõu vastuvõtmine. Selle teksti kinnitas nõukogu 27. ja 28. mail 1999. aastal (JUSTCIV 60, 30. aprill 1999).

Pärast Amsterdami lepingu jõustumist 1. mail 1999 on 1968. aasta Brüsseli konventsioonis käsitletud teemadest vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 61 lõikele c ja artiklile 65 saanud ühenduse poliitika osa. Selle tulemusena on 1968. aasta Brüsseli konventsioonist saanud määrus, nimelt nõukogu määrus (EÜ) nr 44/2001 kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades. Selle tarbeks ajakohastati Brüsseli konventsiooni eeskirju ning tunnustamise ja täitmise süsteem muudeti kiiremaks ja tõhusamaks.

„Brüsseli" (EÜ) ja „Lugano" tsiviil- ja kaubandusasjade kohtualluvuse ja neid käsitlevate kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise režiimide samalaadsuse tõttu on 1988. aasta Lugano konventsiooni vaja kohandada, et see kajastaks „Brüsseli" režiimi arengut. Eelkõige on oluline viia vastavusse kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise süsteem, et saavutada asjaomastes EFTA riikides kohtuotsuste liikumise võrdne tase.

Komisjon esitas 22. märtsil 2002. aastal soovituse nõukogu otsuseks anda komisjonile pädevus alustada läbirääkimisi ühelt poolt ühenduse ja, vastavalt tema seisukohta käsitlevale protokollile, Taani vahel ning teiselt poolt Islandi, Norra, Šveitsi ja Poola vahel, et võtta vastu konventsioon, mis käsitleb kohtualluvust, kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist tsiviil- ja kaubandusasjades, mis on mõeldud 16. septembri 1988. aasta Lugano konventsiooni asendamiseks (SEC (2002) 298 (lõplik)).

2002. aasta 14 ja 15. oktoobri kohtumisel võttis nõukogu vastu läbirääkimisjuhised, mille kohaselt komisjonile antakse pädevus alustada läbirääkimisi uue Lugano konventsiooni üle.

27.−28. veebruari 2003. aasta kohtumisel otsustas nõukogu taotleda Euroopa Ühenduste Kohtu arvamust küsimuses, kas uue Lugano konventsiooni sõlmimine kuulub ühenduse ainupädevusse või on see pädevus jagatav ühenduse ja liikmesriikide vahel. 7. veebruari 2006. aasta arvamuses nr 1/03 on Euroopa Ühenduste Kohus arvanud, et uue Lugano konventsiooni sõlmimine kuulub ühenduse ainupädevusse.

Pärast kohtu arvamust jätkati läbirääkimisi ja need lõpetati Brüsselis 28. märtsil 2007. aastal.

Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud Taani seisukohta käsitleva protokolli artiklite 1 ja 2 kohaselt ei kohalda Taani asutamislepingu IV jaotist.

Seetõttu ei ole muu hulgas tsiviilasjades tehtava õigusalase koostöö valdkonnas vastu võetud ühenduse õigusaktid Taanile siduvad ega Taanis kohaldatavad. Selle tulemusena osaleb Taani uue Lugano konventsiooni osalisena, kuid mitte Euroopa Ühenduse liikmesriigina. Teiste EÜ liikmesriikide ja Taani Kuningriigi vahel hakkavad määruse (EÜ) nr 44/2001 sätted kehtima 1. juulist 2007 vastavalt Euroopa Ühenduse ja Taani Kuningriigi vahelisele lepingule, mis käsitleb kohtualluvust ning kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist tsiviil- ja kaubandusasjades, millele kirjutati alla 19. oktoobril 2005. aastal Brüsselis.

2. Läbirääkimiste tulemused

Komisjon pidas uue Lugano konventsiooni üle läbirääkimisi vastavalt nõukogu läbirääkimisjuhistele, kooskõlastades tegevust nõukogu määratud erikomiteega, kes abistas komisjoni läbirääkimiste käigus.

Läbirääkimiste tulemused on eelkõige järgmised:

- konventsioon vastab määruse (EÜ) 44/2001 tekstile nii kohtualluvuse eeskirjade kui ka tunnustamise ja täitmise eeskirjade osas, esitada tuleb ainult väiksemaid muudatusi ja selgitusi. Seoses ühega neist muudatustest, mis käsitleb konventsiooni artikli 22 lõiget 4, esitab EÜ konventsiooni ratifitseerimisel deklaratsiooni, et ta kavatseb täpsustada nõukogu määruse (EÜ) nr 44/2001 artikli 22 lõike 4 kohaldamisala, et integreerida sellesse Euroopa Ühenduste Kohtu asjaomane kohtupraktika, mis käsitleb intellektuaalomandi õiguste registreerimist või kehtivust, millega tagatakse selle lõike samalaadsus konventsiooni artikli 22 lõikega 4. Sellega seoses viidatakse komisjoni algatatud uurimusele määruse (EÜ) nr 44/2001 kohaldamise hindamise kohta;

- konventsiooni teksti kohandatakse, et see kajastaks Euroopa Ühenduse ainupädevust Lugano konventsiooni sõlmimisel;

- konventsiooni teksti kohandatakse, et kajastada Taani eriseisundit;

- kehtestatakse Lugano konventsiooni ja määruse (EÜ) 44/2001 distributiivse kohaldamise süsteem, mis sarnaneb 1988. aasta Lugano konventsiooni artiklis 54b esitatud süsteemile;

- konventsiooniosalistel lubatakse konventsiooni artikliga 67 säilitada ja sõlmida rahvusvahelisi lepinguid eriasjades ja nähakse sellega seoses ette, et sellise lepingu alusel tehtud kohtuotsuse tunnustamisest ja rakendamisest võidakse liikmesriigis keelduda lisapõhjustel, kui kostja peamine elukoht on ühes EÜ liikmesriikidest;

- konventsiooni artiklis 68 sätestatakse tingimused, mille alusel konventsiooniosalised võivad säilitada ja sõlmida kolmandate riikidega rahvusvahelisi lepinguid, mis takistavad konventsiooniga seotud riigi kohtute tehtud kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist kostjate suhtes, kelle alaline elukoht või peamine elukoht on kolmandas riigis, juhtudel, kui kohtuotsus võis põhineda ainult ülemäärasel pädevusel;

- selleks et säilitada 1968. aasta Brüsseli ja 1988. aasta Lugano konventsiooni ajalooline ja geograafiline kohaldamisala, antakse võimalus laiendada uue konventsiooni kohaldamisala teatavatele Euroopast väljaspool asuvatele territooriumitele, mis on liikmesriikide territooriumi osad või kelle välissuhete eest need liikmesriigid vastutavad. Euroopa Ühenduse liikmesriikide ja nimetatud väljaspool Euroopat asuvate territooriumite vaheliste

suhete puhul asendab sellise laiendamise korral uus konventsioon 1968. aasta Brüsseli konventsiooni;

- asendatakse 1988. aasta Lugano konventsioon, kohaldades üleminekusätteid.

3. Järeldused

Läbirääkimiste positiivse tulemuse valguses soovitab komisjon nõukogul vastu võtta otsuse, mis käsitleb tsiviil- ja kaubandusasjade kohtualluvuse ja neid käsitlevate kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise konventsiooni allakirjutamist Euroopa Ühenduse ja Islandi Vabariigi, Norra Kuningriigi, Šveitsi Konföderatsiooni ning Taani Kuningriigi vahel.

Ettepanek

NÕUKOGU OTSUS,

Euroopa Ühenduse ja Islandi Vabariigi, Norra Kuningriigi, Šveitsi Konföderatsiooni ning Taani Kuningriigi vahelise tsiviil- ja kaubandusasjade kohtualluvuse ja neid käsitlevate kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise konventsiooni allakirjutamise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 61 punkti c koostoimes artikli 300 lõike 2 esimese lõiguga,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut[1]

ning arvestades järgmist:

(1) 16. septembril 1988. aastal kirjutasid Euroopa ühenduste liikmesriigid koos Islandi Vabariigi, Norra Kuningriigi ja Šveitsi Konföderatsiooniga alla rahvusvahelisele lepingule, mis käsitleb kohtualluvust ja kohtuotsuste täitmist tsiviil- ja kaubandusasjades (edaspidi „Lugano konventsioon“)[2], laiendades sellega samateemalise, 27. septembri 1968. aasta Brüsseli konventsiooni (edaspidi „Brüsseli konventsioon“)[3] eeskirjade kohaldamisala Islandile, Norrale ja Šveitsile.

(2) Läbirääkimisi 1968. aasta Brüsseli ja 1988. aasta Lugano konventsiooni läbivaatamiseks peeti aastatel 1998−1999 töörühma raames, kuhu kuulusid ka Šveits, Norra ja Island. Nimetatud läbirääkimiste tulemusel võeti vastu töörühma koostatud konventsiooni eelnõu, mille nõukogu kinnitas 27. ja 28. mail 1999. aastal.

(3) Brüsseli konventsioonis ettenähtud eeskirju on ajakohastatud ning tunnustamise ja täitmise süsteemi muudetud kiiremaks ja tõhusamaks määruse (EÜ) nr 44/2001 (kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades) abil.

(4) Brüsseli ja Lugano konventsiooni tsiviil- ja kaubandusasjade kohtualluvuse ja neid käsitlevate kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise režiimide samalaadsuse tõttu tuleks Lugano konventsiooni eeskirjad viia vastavusse määruse (EÜ) nr 44/2001 eeskirjadega, et saavutada asjaomastes EFTA riikides kohtuotsuste liikumise võrdne tase.

(5) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud Taani seisukohta käsitleva protokolli kohaselt ei kohalda Taani Euroopa Ühenduse asutamislepingu IV jaotist. Selleks et Lugano konventsiooni eeskirju oleks võimalik

---

1 ELT C, lk .
2 EÜT L 319, 25.11.1988, lk 9.
3 EÜT C 299, 31.12.1972, lk 32 (konsolideeritud versioon).

kohaldada Taani suhtes, peaks Taani osalema uue samateemalise konventsiooni osalisena.

(6) 27. septembri 2002. aasta otsusega andis nõukogu komisjonile pädevuse alustada läbirääkimisi konventsiooni üle, mis sõlmitaks ühelt poolt ühenduse ja, vastavalt tema seisukohta käsitlevale protokollile, Taani ning teiselt poolt Islandi, Norra, Poola ja Šveitsi vahel, käsitleks kohtualluvust, kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist tsiviil- ja kaubandusasjades ja asendaks Lugano konventsiooni.

(7) Komisjoni on ühenduse nimel sellise konventsiooni üle läbirääkimisi pidanud Islandi Vabariigi, Norra Kuningriigi, Šveitsi Konföderatsiooni ja Taani Kuningriigiga.

(8) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukohta käsitleva protokolli artikli 3 kohaselt osalevad Ühendkuningriik ja Iirimaa käesoleva otsuse vastuvõtmisel ja kohaldamisel

(9) Vastavalt eelnevalt nimetatud Taani seisukohta käsitleva protokolli artiklitele 1 ja 2 ei osale Taani käesoleva otsuse vastuvõtmisel, mistõttu see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.

(10) 28. märtsil 2007. aastal Brüsselis parafeeritud konventsioon tuleks alla kirjutada,

ON TEINUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa Ühenduse nimel kiidetakse heaks ühelt poolt Euroopa Ühenduse, Islandi Vabariigi, Norra Kuningriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni ning teiselt poolt, vastavalt tema seisukohta käsitlevale protokollile, Taani Kuningriigi vaheline tsiviil- ja kaubandusasjade kohtualluvuse ja neid käsitlevate kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise konventsioon, millega asendatakse 16. septembri 1988. aasta Lugano konventsioon, eeldusel et kõnealune konventsioon sõlmitakse.

Konventsiooni tekst lisatakse käesolevale otsusele.

Artikkel 2

Nõukogu eesistujal on õigus määrata isik(ud), kes on volitatud Euroopa Ühenduse poolt alla kirjutama Islandi Vabariigi, Norra Kuningriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni ning, vastavalt tema seisukohta käsitlevale protokollile, Taani Kuningriigi vahelisele tsiviil- ja kaubandusasjade kohtualluvuse ja neid käsitlevate kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise konventsioonile.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja

LISA

Tsiviil- ja kaubandusasjade kohtualluvuse ja neid käsitlevate kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise

KONVENTSIOON

Lugano, ...

PREAMBUL

Käesoleva konventsiooni kõrged osalised,

OTSUSTANUD tugevdada oma territooriumil elavate isikute õiguskaitset,

ARVESTADES, et selleks on tarvis määrata kindlaks kohtute rahvusvaheline pädevus, lihtsustada kohtuotsuste tunnustamist ning võtta kasutusele kiire menetlus kohtuotsuste, ametlike juriidiliste dokumentide ja kohtulahendite täitmise tagamiseks,

OLLES TEADLIKUD omavahelistest sidemetest, mida on majanduse valdkonnas tugevdatud Euroopa Ühenduse ja Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni teatavate liikmesriikide vahel sõlmitud vabakaubanduslepingutega,

VÕTTES ARVESSE JÄRGMISEID ÕIGUSAKTE:

Brüsseli konventsioon, 27. september 1968, kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades, Euroopa Liidu järjestikuste laienemiste käigus sõlmitud ühinemiskonventsioonidega muudetud versioon;

Lugano konventsioon, 16. september 1988, kohtualluvuse ning kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades; konventsiooniga laiendati 1968. aasta Brüsseli konventsiooni kohaldamist, hõlmates konventsiooni sätetega ka Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni teatavaid liikmesriike;

nõukogu määrus (EÜ) nr 44/2001, 22. detsember 2000, kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades; määrusega asendati eespool nimetatud Brüsseli konventsioon;

Euroopa Ühenduse ja Taani Kuningriigi vaheline leping, mis käsitleb kohtualluvust ja kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist tsiviil- ja kaubandusasjades; lepingule kirjutati alla 19. oktoobril 2005 Brüsselis,

OLLES VEENDUNUD, et määruses (EÜ) nr 44/2001 sätestatud põhimõtete laiendamine käesoleva konventsiooni osalistele tugevdab õigusalast ja majanduskoostööd,

SOOVIDES tagada käesoleva konventsiooni võimalikult ühtlase tõlgendamise,

OLLES eelnevat silmas pidades OTSUSTANUD sõlmida käesoleva konventsiooni,

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

I JAOTIS

KOHALDAMISALA

Artikkel 1

1. Käesolevat konventsiooni kohaldatakse tsiviil- ja kaubandusasjade suhtes iga liiki kohtutes. Seda ei kohaldata eelkõige maksu-, tolli- ja haldusasjade suhtes.

2. Käesolevat konventsiooni ei kohaldata:

(a) füüsiliste isikute õigus- ja teovõime, abielusuhtest tulenevate varaliste õiguste, testamentide ja pärimise suhtes;

(b) pankrotimenetluste, maksejõuetute äriühingute või teiste juriidiliste isikute likvideerimismenetluste, kohtumenetluste, kokkuleppe- ja muude samalaadsete menetluste suhtes;

(c) sotsiaalkindlustuse suhtes;

(d) vahekohtute suhtes.

3. Käesoleva konventsiooni kohaldamisel peetakse mõistega „käesoleva konventsiooniga seotud riigid” silmas mõnda käesolevas konventsioonis osalevat riiki või Euroopa Ühenduse liikmesriiki. Sellega võidakse silmas pidada ka Euroopa Ühendust.

II JAOTIS

KOHTUALLUVUS

1. jagu

Üldsätted

Artikkel 2

1. Käesoleva konventsiooni kohaselt kaevatakse isikud, kelle alaline elukoht on mõnes käesoleva konventsiooniga seotud riigis, hoolimata nende kodakondsusest kõnealuse riigi kohtusse.

2**.** Isikute suhtes, kes ei ole selle käesoleva konventsiooniga seotud riigi kodanikud, kus on nende alaline elukoht, kohaldatakse elukohariigi kodanike kohta kehtivaid kohtualluvuse eeskirju.

Artikkel 3

1. Isikuid, kelle alaline elukoht on käesoleva konventsiooniga seotud riigis, saab käesoleva konventsiooniga seotud teise riigi kohtusse kaevata üksnes käesoleva jaotise 2.7. jaos sätestatud korras.

2. Nende suhtes ei saa eelkõige kohaldada I lisas sätestatud riiklikke kohtualluvuse eeskirju.

Artikkel 4

1. Kui kostja alaline elukoht ei ole käesoleva konventsiooniga seotud riigis, määratakse iga käesoleva konventsiooniga seotud riigi kohtute pädevus kooskõlas artiklite 22 ja 23 sätetega kindlaks selle riigi õiguse kohaselt.

2. Sellise kostja suhtes võib iga isik, kelle alaline elukoht on käesoleva konventsiooniga seotud riigis, oma kodakondsusest olenemata juhinduda elukohariigi kohtualluvuse eeskirjadest, eelkõige I lisas nimetatud eeskirjadest, samal viisil kui selle riigi kodanikud.

2. jagu

Kohtualluvus erandjuhtudel

Artikkel 5

Isikut, kelle alaline elukoht on käesoleva konventsiooniga seotud riigis, saab kaevata käesoleva konventsiooniga seotud teises riigis:

1. (a) lepingutega seotud asjade puhul selle paiga kohtusse, kus tuli täita lepingus sätestatud kohustus;

(b) kui ei ole kokku lepitud teisiti, käsitatakse käesoleva sätte kohaldamisel lepingus sätestatud kohustuse täitmise kohana:

- müügi puhul kohta käesoleva konventsiooniga seotud riigis, kus lepingu kohaselt kaubad üle anti või oleks tulnud üle anda;

- teenuste osutamise puhul kohta käesoleva konventsiooniga seotud riigis, kus lepingu kohaselt teenuseid osutati või oleks tulnud osutada;

(c) kui ei kohaldata punkti b, kohaldatakse punkti a;

2. ülalpidamiskohustusega seotud asjade puhul

(a) selle paiga kohtusse, kus on ülalpeetava alaline või peamine elukoht, või

(b) kohtusse, mis on kohalike seaduste kohaselt pädev menetlema perekonnaseisu käsitlevaid kohtuasju, kui ülalpidamiskohustust käsitlev asi on nendega seotud, ning välja arvatud juhul, kui kohtualluvuse aluseks on üksnes ühe poole kodakondsus, või

(c) kohtusse, mis on kohalike seaduste kohaselt pädev menetlema vanemlikku vastutust käsitlevaid kohtuasju, kui ülalpidamiskohustust käsitlev asi on nendega seotud, ning välja arvatud juhul, kui kohtualluvuse aluseks on üksnes ühe poole kodakondsus;

3. lepinguvälise kahju puhul selle paiga kohtusse, kus kahjustav sündmus on toimunud või võib toimuda;

4. kahjutasu või hüvitisega seotud tsiviilnõude puhul, mille aluseks on kriminaalkorras menetletav tegu, kriminaalasja menetlevasse kohtusse, kui kõnealune kohus on kohalike seaduste kohaselt pädev tsiviilasjades;

5. filiaali, esinduse või muu asutuse tegevusest tuleneva vaidluse puhul selle paiga kohtusse, kus filiaal, esindus või muu asutus asub;

6. kui isik on seaduse alusel või kirjaliku dokumendiga või kirjalikult kinnitatud suulise kokkuleppega moodustatud usaldusühingu asutaja, usaldusosanik või kasusaaja, selle käesoleva konventsiooniga seotud riigi kohtusse, kus on usaldusühingu asukoht;

7. kui vaidlus on seotud nõudega maksta tasu veose või lasti päästmise eest, selle paiga kohtusse, kus asjaomane veos või last:

(a) on tasumise tagamiseks arestitud, või

(b) oleks võidud arestida, kuid selle eest on antud kautsjon või muu tagatis,

tingimusel et käesolevat sätet kohaldatakse üksnes juhul, kui väidetakse, et kostjal on veose või lasti suhtes õigusi või et tal olid sellised õigused veose või lasti päästmise ajal.

Artikkel 6

Käesoleva konventsiooniga seotud riigis alaliselt elava isiku võib kaevata ka järgmistesse kohtutesse:

1. juhul kui kostjaid on mitu, selle paiga kohtusse, kus on neist ühe alaline elukoht, tingimusel et nõuded on sedavõrd tihedalt seotud, et eri menetlustest tulenevate vastuoluliste otsuste ohu vältimiseks oleks soovitatav neid menetleda ning otsuseid teha üheskoos;

2. juhul kui kõnealune isik on kolmas osapool tagatise realiseerimise või muus kolmandate isikutega seotud menetluses, kohtusse, kus menetletakse põhihagi, välja arvatud juhul, kui see on esitatud üksnes selleks, et vabastada isik selle kohtu alluvusest, kes oleks tema asjas pädev;

3. vastuhagi puhul, mille aluseks on sama leping või samad asjaolud, mis põhihagi puhul, põhihagi menetlevasse kohtusse;

4. lepinguga seotud asjade puhul, kui menetlust on võimalik ühendada sama kostja vastu kinnisvaraga seotud asjaõiguste osas algatatud menetlusega, selle käesoleva konventsiooniga seotud riigi kohtusse, kus kinnisvara asub.

Artikkel 7

Kui käesoleva konventsiooniga seotud riigi kohus on käesoleva konventsiooni kohaselt pädev asjades, mis seonduvad laeva kasutamisest või ekspluateerimisest tuleneva vastutusega, on kõnealune kohus või asjaomase riigi riiklike õigusaktide alusel selleks määratud teine kohus pädev ka vastutuse piiramise nõuete puhul.

3. jagu

Kohtualluvus kindlustusasjade puhul

Artikkel 8

Kindlustusega seotud küsimuste puhul määratakse kohtualluvus kindlaks käesoleva jao kohaselt, ilma et see piiraks artikli 4 ja artikli 5 punkti 5 kohaldamist.

Artikkel 9

1. Kindlustusandja, kelle alaline elukoht on käesoleva konventsiooniga seotud riigis, võib kaevata kas:

(a) selle liikmesriigi kohtusse, kus on tema alaline elukoht, või

(b) kui tegemist on kindlustusvõtja, kindlustatu või soodustatud isiku esitatud kaebusega, käesoleva konventsiooniga seotud teises riigis hageja alalise elukoha kohtusse, või

(c) kui tegemist on kaaskindlustusandjaga, siis selle käesoleva konventsiooniga seotud riigi kohtusse, kus on algatatud menetlus peakindlustusandja vastu.

2. Kindlustusandjat, kelle alaline elukoht ei ole mõnes käesoleva konventsiooniga seotud riigis, kuid kellel on ühes konventsiooniga seotud riigis filiaal, esindus või muu üksus, käsitletakse filiaali, esinduse või muu üksuse tegevusest tulenevates vaidlustes selles liikmesriigis alalist elukohta omava isikuna.

Artikkel 10

Vastutuskindlustuse või kinnisvara kindlustamise puhul võib kindlustusandja kohta esitada kaebuse ka selle paiga kohtusse, kus kahjustav sündmus on toimunud. Sama kehtib ka juhul, kui vallas- ja kinnisvara suhtes on sõlmitud ühtne kindlustuspoliis ning üks ja sama kindlustusjuhtum on kahjustanud mõlemat.

Artikkel 11

1. Vastutuskindlustuse puhul võib menetlusse, mille kahju kannatanud pool on algatanud kindlustatu suhtes, kaasata ka kindlustusandja, kui asjaomase kohtu suhtes kohaldatav õigus seda võimaldab.

2. Artikleid 8, 9 ja 10 kohaldatakse menetluste suhtes, mille kahju kannatanud pool algatab otse kindlustusandja vastu juhul, kui sellised otsehagid on lubatud.

3. Kui eespool nimetatud otsehagisid reguleerivate õigusaktide kohaselt saab menetlusse kaasata kindlustusvõtja või kindlustatu, on nende puhul pädev sama kohus.

Artikkel 12

1. Ilma et see piiraks artikli 11 lõike 3 kohaldamist, võib kindlustusandja algatada menetluse üksnes selle käesoleva konventsiooniga seotud riigi kohtus, kus on kostja alaline elukoht, olenemata sellest, kas tegemist on kindlustusvõtja, kindlustatu või soodustatud isikuga.

2. Käesoleva jao sätted ei mõjuta õigust esitada vastuhagi kohtusse, kus käesoleva jao kohaselt on lahendamisel põhihagi.

Artikkel 13

Käesoleva jao sätetest võib kõrvale kalduda üksnes sellise kokkuleppe alusel,

1. mis on sõlmitud pärast vaidluse teket, või

2. millega võimaldatakse kindlustusvõtjal, kindlustatul või soodustatud isikul algatada menetlus käesolevas jaos nimetamata kohtutes, või

3. mille on sõlminud kindlustusvõtja ja kindlustusandja, kelle mõlema alaline või peamine elukoht oli kokkuleppe sõlmimise ajal ühes ja samas käesoleva konventsiooniga seotud riigis, ja millega on selle riigi kohtute pädevusse määratud ka juhud, mille puhul kahjustav sündmus leiab aset välismaal, tingimusel et selline kokkulepe ei ole vastuolus nimetatud riigi seadustega, või

4. mis on sõlmitud kindlustusvõtjaga, kelle alaline elukoht ei ole üheski käesoleva konventsiooniga seotud riigis, välja arvatud juhul, kui kindlustus on kohustuslik või seotud mõnes käesoleva konventsiooniga seotud riigis asuva kinnisvaraga, või

5. mis käsitleb kindlustuslepingut, kui see leping hõlmab üht või mitut artiklis 14 nimetatud riski.

Artikkel 14

Artikli 13 lõikes 5 osutatud riskid on järgmised:

1. kahjum või kahju, mis tuleneb:

(a) merelaevade, ranniku- või avamererajatiste või õhusõidukite kaubanduslikel eesmärkidel kasutamisest;

(b) transiitkaubast, v.a reisijate pagas, kui transiitvedu toimub osaliselt või täielikult nimetatud laevade või õhusõidukitega;

2. vastutus, v.a vastutus reisijate kehavigastuste ja nende pagasi kaotuse või kahjustumise eest, mis tuleneb:

(a) punkti 1 alapunktis a nimetatud laevade, rajatiste või õhusõidukite kasutamisest, kui õhusõiduki registreerinud käesoleva konventsiooniga seotud riigi õigus ei keela kohtualluvust käsitlevaid kokkuleppeid selliste riskide kindlustamise puhul;

(b) punkti 1 alapunktis b nimetatud transiitkauba tekitatud kaotusest või kahjustusest;

3. majanduslik kahju, mis on seotud punkti 1 alapunktis a nimetatud laevade, rajatiste või õhusõidukite kasutamise või ekspluateerimisega, eelkõige lasti või prahiraha kaotusega;

4. punktides 1–3 nimetatud riskidega seotud täiendav risk;

5. punktidest 1–4 olenemata kõik suured riskid.

4. jagu

Kohtualluvus tarbijalepingute puhul

Artikkel 15

1. Küsimustes, mis on seotud lepinguga, mille isik ehk tarbija on sõlminud oma majandustegevusest või kutsealast sõltumatul eesmärgil, määratakse kohtualluvus kindlaks käesoleva jao alusel, ilma et see piiraks artikli 4 ja artikli 5 punkti 5 kohaldamist, kui tegemist on:

(a) kaupade järelmaksuga müügi lepinguga, või

(b) osamaksudena tasutava laenu või kaupade müügi rahastamiseks antava muud liiki laenu lepinguga, või

(c) kõigil ülejäänud juhtudel lepinguga, mis on sõlmitud isikuga, kes tegeleb kutse- või äritegevusega tarbija alalise elukoha riigis, mis on käesoleva konventsiooniga seotud riik, või kelle selline tegevus on mis tahes vahenditega suunatud nimetatud riiki või mitme riigi hulgas ka nimetatud riiki, ning kui leping kuulub sellise tegevuse raamesse.

2. Kui tarbija sõlmib lepingu poolega, kelle alaline elukoht ei ole käesoleva konventsiooniga seotud riigis, kuid kellel on filiaal, esindus või muu üksus mõnes käesoleva konventsiooniga seotud riigis, loetakse see riik nimetatud filiaali, esinduse või muu üksuse tegevusest tulenevate vaidluste puhul tema alaliseks elukohaks.

3. Käesolevat jagu kohaldatakse transpordilepingute suhtes ainult juhul, kui tegemist on pakettreisilepingutega.

Artikkel 16

1. Tarbija võib algatada menetluse teise lepinguosalise vastu selle käesoleva konventsiooniga seotud riigi kohtutes, kus on nimetatud osalise alaline elukoht, või selle paiga kohtutes, kus on tarbija enese alaline elukoht.

2. Teine lepinguosaline võib algatada menetluse tarbija vastu üksnes selle käesoleva konventsiooniga seotud riigi kohtutes, kus on tarbija alaline elukoht.

3. Käesoleva artikli sätted ei mõjuta õigust esitada vastuhagi kohtusse, kus käesoleva jao kohaselt on lahendamisel põhihagi.

Artikkel 17

Käesoleva jao sätetest võib kõrvale kalduda üksnes sellise kokkuleppe alusel,

1. mis on sõlmitud pärast vaidluse teket, või

2. mis võimaldab tarbijal algatada menetluse käesolevas jaos nimetamata kohtutes, või

3. mis on sõlmitud tarbija ja teise lepinguosalise vahel, kui mõlema alaline või peamine elukoht oli kokkuleppe sõlmimise ajal käesoleva konventsiooniga seotud ühes ja samas riigis, ning millega pädevus on määratud selle riigi kohtutele, tingimusel et selline kokkulepe ei ole vastuolus asjaomase riigi seadustega.

5. jagu

Kohtualluvus töölepingute puhul

Artikkel 18

1. Töölepingutega seotud küsimuste puhul määratakse kohtualluvus kindlaks käesoleva jao kohaselt, ilma et see mõjutaks artikli 4 ja artikli 5 punkti 5 kohaldamist.

2. Kui töötaja sõlmib töölepingu tööandjaga, kelle alaline elukoht ei ole käesoleva konventsiooniga seotud riigis, kuid kellel on filiaal, esindus või muu üksus mõnes käesoleva konventsiooniga seotud riigis, loetakse kõnealune riik asjaomase filiaali, esinduse või muu üksuse tegevusest tulenevate vaidluste puhul tööandja alaliseks elukohaks.

Artikkel 19

Tööandja, kelle alaline elukoht on käesoleva konventsiooniga seotud riigis, võib kaevata kas:

1. selle liikmesriigi kohtusse, kus on tema alaline elukoht, või

2. mõnes teises käesoleva konventsiooniga seotud riigis:

(a) selle paiga kohtusse, kus töötaja tavaliselt töötab, või selle paiga kohtusse, kus ta viimati töötas, või

(b) kui töötaja ei tööta või tavaliselt ei töötanud ainult ühes riigis, siis selle riigi kohtutesse, kus asub või asus töötaja tööle võtnud ettevõte.

Artikkel 20

1. Tööandja võib algatada kohtumenetluse ainult käesoleva konventsiooniga seotud sellise riigi kohtus, kus asub töötaja alaline elukoht.

2. Käesoleva jao sätted ei mõjuta õigust esitada vastuhagi kohtusse, kus käesoleva jao kohaselt on lahendamisel põhihagi.

Artikkel 21

Käesoleva jao sätetest võib kõrvale kalduda üksnes kohtualluvust käsitleva sellise kokkuleppe alusel,

1. mis on sõlmitud pärast vaidluse teket, või

2. mis võimaldab töötajal algatada menetluse käesolevas jaos nimetamata kohtutes.

6. jagu

Ainupädevus

Artikkel 22

Alalisest elukohast sõltumatu ainupädevus on järgmistel kohtutel:

1. menetluste puhul, mille objektiks on kinnisvaraga seotud asjaõigused või kinnisvara rendi õigused, selle käesoleva konventsiooniga seotud riigi kohtud, kus kõnealune vara asub.

Menetluste puhul, mis on seotud kinnisvara rentimisega ajutiseks isiklikuks kasutamiseks maksimaalselt kuueks järjestikuseks kuuks, on pädevad siiski ka selle käesoleva konventsiooniga seotud riigi kohtud, kus on kostja alaline elukoht, tingimusel et rentnik on füüsiline isik ning nii rendileandja kui ka rentniku alaline elukoht on käesoleva konventsiooniga seotud ühes ja samas riigis;

2. menetluste puhul, millega on vaidlustatud äriühingute või teiste juriidiliste või füüsiliste isikute ühingute asutamise või likvideerimise õiguspärasus või nende organite otsused, selle käesoleva konventsiooniga seotud riigi kohtud, kus on äriühingu, juriidilise isiku või ühingu asukoht. Asukoha määramiseks kohaldab kohus oma rahvusvahelise eraõiguse norme;

3. menetluste puhul, millega on vaidlustatud kanded avalikes registrites, selle käesoleva konventsiooniga seotud riigi kohtud, kus registrit peetakse;

4. menetluste puhul, mis on seotud patentide, kaubamärkide, disainilahenduste või muude selliste hoiuleandmisele või registreerimisele kuuluvate õiguste registreerimise või kehtivusega, hoolimata sellest, kas kohtuvaidlus algatatakse hagi või vastuväite vormis, selle käesoleva konventsiooniga seotud riigi kohtud, kus hoiulevõtmist või registreerimist taotletakse, kus see on toimunud või kus see loetakse toimunuks ühenduse dokumendi või rahvusvahelise konventsiooni tingimuste kohaselt.

Ilma et see piiraks 5. oktoobril 1973. aastal Münchenis allakirjutatud Euroopa patendikonventsiooniga Euroopa Patendiametile antud volituste täitmist, on ühele riigile antud Euroopa patentide registreerimise või kehtivusega seotud menetlustes alalisest elukohast olenemata ainupädevus kõikide käesoleva konventsiooniga seotud riikide kohtutel, hoolimata sellest, kas kohtuvaidlus algatatakse hagi või vastuväite vormis;

5. kohtuotsuste täitmisega seotud menetluste puhul selle käesoleva konventsiooniga seotud riigi kohtud, kus otsus on täidetud või kuulub täitmisele.

7. jagu

Kokkulepe kohtualluvuse kohta

Artikkel 23

1. Kui pooled, kellest ühe või mitme alaline elukoht on käesoleva konventsiooniga seotud riigis, on kokku leppinud, et konkreetsest õigussuhtest tulenenud või tuleneda võivate vaidluste lahendamiseks on pädev käesoleva konventsiooniga seotud riigi kohus või kohtud, on see kohus või need kohtud pädevad. Kui pooled ei ole kokku leppinud teisiti, on nimetatud kohtul või kohtutel ainupädevus. Selline kokkulepe kohtualluvuse kohta sõlmitakse kas:

(a) kirjalikult, või kui see on sõlmitud suuliselt, siis see kinnitatakse kirjalikult, või

(b) vormis, mis vastab poolte vahel väljakujunenud tavale, või

(c) rahvusvahelise kaubanduse puhul vormis, mis vastab kaubandustavale, millest pooled olid või pidid olema teadlikud ning mis on asjaomase kaubanduse valdkonnas laialt tuntud ning mida selles valdkonnas tegutsevad asjakohast liiki lepingute pooled regulaarselt kasutavad.

2. Elektroonilisel teel edastatud teave, mille puhul on võimalik kokkulepet alaliselt säilitada, võrdsustatakse kirjalikult vormistatud teabega.

3. Kui sellise kokkuleppe sõlmivad pooled, kellest ühegi alaline elukoht ei ole käesoleva konventsiooniga seotud riigis, ei kuulu nende vaidlused käesoleva konventsiooniga seotud riikide kohtute pädevusse, välja arvatud juhul, kui kokkulepitud kohus või kohtud loobuvad oma pädevusest.

4**.** Käesoleva konventsiooniga seotud riigi kohus või kohtud, kellele on pädevus määratud usaldusühingu asutamisdokumendiga, on asutaja, usaldusosaniku või kasusaaja vastu algatatud menetluste puhul ainupädevad, kui asi on seotud nimetatud isikute suhete või nende õiguste või kohustustega, mis tulenevad usaldusühingu asutamisdokumendist.

5. Kokkulepetel või usaldusühingu asutamisdokumendi sätetel, millega pädevus kindlaks määratakse, ei ole juriidilist jõudu, kui need on vastuolus artiklite 13, 17 või 21 sätetega, või kui kohtud, kes nende kohaselt pädevad ei ole, on ainupädevad artikli 22 kohaselt.

Artikkel 24

Lisaks käesoleva konventsiooni muudest sätetest tulenevale pädevusele on pädev ka selle käesoleva konventsiooniga seotud riigi kohus, kuhu kostja ilmub. Käesolevat sätet ei kohaldata juhul, kui kostja on ilmunud kohtusse pädevuse vaidlustamiseks või kui artikli 22 kohaselt on ainupädev teine kohus.

8. jagu

Kohtualluvuse ja arvessevõetavuse kontrollimine

Artikkel 25

Kui käesoleva konventsiooniga seotud riigi kohtule esitatakse hagi, mis on olulises osas seotud kohtuasjaga, mille puhul on artikli 22 kohaselt ainupädevad käesoleva konventsiooniga seotud teise riigi kohtud, deklareerib esimesena nimetatud kohus omal algatusel, et ta ei ole selles asjas pädev.

Artikkel 26

1. Kui kostja, kelle alaline elukoht on ühes käesoleva konventsiooniga seotud riigis, kaevatakse käesoleva konventsiooniga seotud teise riigi kohtusse ning ta ei ilmu kohtusse, deklareerib kohus omal algatusel, et ta ei ole asjas pädev, välja arvatud juhul, kui pädevus tuleneb käesoleva konventsiooni sätetest.

2. Kohus peatab menetluse niikauaks, kuni on tõestatud, et kostjal on olnud võimalus menetluse algatamist käsitlev või võrdväärne dokument kätte saada piisavalt aegsasti, et ta oleks saanud end kaitsta, või kui on tõestatud, et selleks on võetud kõik vajalikud meetmed.

3. Lõike 2 sätete asemel kohaldatakse tsiviil- ja kaubandusasjade kohtu- ja kohtuväliste dokumentide välisriikides kätteandmise 15. novembri 1965. aasta Haagi konventsiooni artiklit 15, kui menetluse algatamist käsitlev või sellega võrdväärne dokument tuli üle anda kõnealuse konventsiooni kohaselt.

4. Euroopa Ühenduse liikmesriigid, kes on seotud nõukogu 29. mai 2000. aasta määrusega (EÜ) nr 1348/2000 või Euroopa Ühenduse ja Taani Kuningriigi vahel 19. oktoobril 2005. aastal Brüsselis allakirjutatud lepinguga, mis käsitleb tsiviil- ja kaubandusasjade kohtu- ja kohtuväliste dokumentide kätteandmist, kohaldavad omavahelistes suhetes nimetatud määruse artiklit 19 juhul, kui menetluse algatamist käsitlev või sellega võrdväärne dokument tuli üle anda kõnealuse määruse või kõnealuse lepingu kohaselt.

9. jagu

Peatamine ja seotud menetlused

Artikkel 27

1. Kui käesoleva konventsiooniga seotud eri riikide kohtutes algatavad ühe ja sama alusega hagide põhjal menetlusi ühed ja samad asjaosalised, peatab see kohus, kellele hagi on esitatud hiljem, käsiloleva menetluse omal algatusel seni, kuni on kindlaks tehtud selle kohtu pädevus, kellele hagi esitati esimesena.

2. Kui esimesena hagi saanud kohtu pädevus on tuvastatud, loobub hiljem hagi saanud kohus oma pädevusest esimese kohtu kasuks.

Artikkel 28

1. Kui käesoleva konventsiooniga seotud eri riikide kohtutes on lahendamisel seotud menetlused, võivad kõik kohtud peale esimesena hagi saanud kohtu oma menetluse peatada.

2. Kui nimetatud menetlused on pooleli esimese astme kohtus, võivad kõik kohtud peale esimesena hagi saanud kohtu ühe poole taotlusel pädevusest loobuda, kui esimesena hagi saanud kohus on kõnealustes menetlustes pädev ja kui asjaomase riigi õigusaktid võimaldavad neid menetlusi liita.

3. Menetlused loetakse seotuks käesoleva artikli tähenduses, kui nad on sedavõrd tihedalt seotud, et eraldi menetlustest tulenevate vastuoluliste otsuste ohu vältimiseks oleks soovitav neid menetleda ning otsuseid teha üheskoos.

Artikkel 29

Kui asi kuulub mitme kohtu ainupädevusse, loobuvad kõik kohtud pädevusest esimesena hagi saanud kohtu kasuks.

Artikkel 30

Käesoleva jao kohaldamisel loetakse menetlus alustatuks:

1. ajal, mil kohtule esitatakse menetluse algatamist käsitlev või võrdväärne dokument, tingimusel et hageja astub pärast seda vajalikud sammud, et dokument kostjale kätte toimetada, või

2. kui dokument tuleb kätte toimetada enne kohtule esitamist, ajal, mil kättetoimetamise eest vastutav asutus selle kätte saab, tingimusel et hageja astub pärast seda vajalikud sammud, et dokument kohtule esitada.

10. jagu

Ajutised meetmed, sealhulgas kaitsemeetmed

Artikkel 31

Käesoleva konventsiooniga seotud riigi kohtute kaudu võib taotleda selliseid ajutisi meetmeid, sealhulgas kaitsemeetmeid, mis on asjaomase riigi seadustega ette nähtud, isegi juhul, kui käesoleva konventsiooniga seotud teise riigi kohtud on käesoleva konventsiooni kohaselt asja sisuliseks arutamiseks pädevad.

III JAOTIS

TUNNUSTAMINE JA TÄITMINE

Artikkel 32

Käesoleva konventsiooni kohaldamisel on „kohtuotsus" käesoleva konventsiooniga seotud riigi kohtu igasugune lahend, sealhulgas dekreet, määrus, resolutsioon või täitemäärus, ning samuti kohtuametniku otsus kohtukulude kohta.

1. jagu

Tunnustamine

Artikkel 33

1. Käesoleva konventsiooniga seotud riigis tehtud kohtuotsust tunnustatakse teistes käesoleva konventsiooniga seotud riikides ühegi erimenetluse järgimist nõudmata.

2. Huvitatud pool, kes tõstatab menetluse käigus peaküsimusena kohtuotsuse tunnustamise, võib käesoleva jaotise 2. ja 3. jaos sätestatud korras taotleda kohtuotsuse tunnustamise otsust.

3. Kui käesoleva konventsiooniga seotud riigi kohtus toimuva menetluse tulemus sõltub juhusliku tunnustamisküsimuse kohta tehtavast otsusest, kuulub see küsimus nimetatud kohtu pädevusse.

Artikkel 34

Kohtuotsust ei tunnustata:

1. kui tunnustamine oleks selgelt vastuolus selle riigi avaliku korraga, kus tunnustamist taotletakse;

2. kui kohtuotsus on tehtud tagaselja ning kostjale ei olnud menetluse algatamist käsitlevat dokumenti või võrdväärset dokumenti kätte toimetatud piisavalt aegsasti, et ta oleks saanud end kaitsta, välja arvatud juhul, kui kostja ei algatanud kohtuotsuse vaidlustamise menetlust siis, kui tal oli selleks võimalus;

3. kui see on vastuolus kohtuotsusega, mis on tehtud samade asjaosaliste vahelise vaidluse puhul selles riigis, kus tunnustamist taotletakse;

4. kui see on vastuolus varem sama hagi põhjal samu asjaosalisi hõlmavas asjas käesoleva konventsiooniga seotud teises riigis või mõnes kolmandas riigis tehtud kohtuotsusega, kui varasem kohtuotsus vastab taotluse saanud riigis tunnustamiseks vajalikele tingimustele.

Artikkel 35

1. Kohtuotsust ei tunnustata ka juhul, kui see on vastuolus II jaotise 3., 4. või 6. jaoga, ning artiklis 68 sätestatud juhul. Lisaks sellele võib kohtuotsuse tunnustamisest keelduda artikli 64 lõikes 3 ja artikli 67 lõikes 4 sätestatud juhtudel.

2. Eelmises lõikes märgitud juhtudel pädevuse aluseid kontrollivale kohtule, kellelt taotletakse tunnustamist, on kontrollimisel siduvad need asjaolud, mis on kohtuotsuse teinud riigi kohtu pädevuse aluseks.

3. Vastavalt lõikele 1 ei või kontrollida kohtuotsuse teinud riigi kohtu pädevust. Kohtualluvuse eeskirjade suhtes ei või kohaldada artikli 34 lõikes 1 osutatud avaliku korraga seonduvat kontrolli.

Artikkel 36

Mitte mingil juhul ei või kontrollida välismaise kohtuotsuse sisu.

Artikkel 37

1. Käesoleva konventsiooniga seotud selle riigi kohus, kus taotletakse teises käesoleva konventsiooniga seotud riigis tehtud kohtuotsuse tunnustamist, võib menetluse peatada, kui kohtuotsus on tavalises korras edasi kaevatud.

2. Käesoleva konventsiooniga seotud selle riigi kohus, kus taotletakse Iirimaal või Ühendkuningriigis tehtud kohtuotsuse tunnustamist, võib menetluse peatada, kui kohtuotsuste täitmine on otsuse teinud riigis edasikaebamise tõttu peatatud.

2. jagu

Jõustamine

Artikkel 38

1. Käesoleva konventsiooniga seotud riigis tehtud ning selles riigis täitmisele pööratavat kohtuotsust täidetakse käesoleva konventsiooniga seotud teises riigis, kui see on mõne huvitatud isiku taotlusel seal täidetavaks kuulutatud.

2. Ühendkuningriigis täidetakse sellist kohtuotsust Inglismaal ja Walesis, Šotimaal või Põhja-Iirimaal siis, kui see on huvitatud isiku taotlusel registreeritud täitmiseks Ühendkuningriigi vastavas osas.

Artikkel 39

1. Taotlus esitatakse II lisas esitatud loetelus nimetatud kohtule või pädevale asutusele.

2. Kohaliku kohtu pädevus määratakse selle poole alalise elukoha alusel, kelle vastu täitmist taotletakse, või täitmiskoha alusel.

Artikkel 40

1. Taotluse esitamise menetlust reguleerib selle riigi õigus, kus kohtuotsuse täitmist taotletakse.

2. Taotleja peab esitama kättetoimetamise aadressi selle kohtu tööpiirkonnas, kellele taotlus on esitatud. Kui selle riigi õigus, kus täitmist taotletakse, aadressi esitamist siiski ette ei näe, määrab taotleja endale esindaja kohtuprotsessis.

3. Taotlusele lisatakse artiklis 53 nimetatud dokumendid.

Artikkel 41

Kohtuotsus kuulutatakse täitmisele pööratavaks kohe pärast artiklis 53 kirjeldatud formaalsuste täitmist ilma artiklites 34 ja 35 sätestatud kontrollimiseta. Poolel, kelle vastu täitmist taotletakse, ei ole menetluse selles staadiumis õigust teha taotluse kohta esildisi.

Artikkel 42

1. Täitmismääruse taotluse kohta tehtud otsusest teatatakse taotluse esitajale viivitamatult korras, mis on ette nähtud selle riigi õigusnormidega, kus täitmist taotletakse.

2. Täitmismäärus toimetatakse poolele, kelle vastu täitmist taotletakse, koos kohtuotsusega, kui viimast ei ole kõnealusele poolele veel edastatud.

Artikkel 43

1. Kumbki pool võib täitmismääruse taotluse kohta tehtud otsuse edasi kaevata.

2. Apellatsioonkaebus esitatakse III lisas nimetatud kohtule.

3. Apellatsioonkaebust menetletakse vaidlustatud kohtuasjade menetluskorra kohaselt.

4. Kui see pool, kelle vastu täitmist taotletakse, ei ilmu taotleja algatatud menetluseks apellatsioonikohtusse, kohaldatakse artikli 26 lõikeid 2–4 ka siis, kui kõnealuse poole alaline elukoht ei ole üheski käesoleva konventsiooniga seotud riigis.

5. Apellatsioonkaebus täitmismääruse kohta tuleb esitada ühe kuu jooksul alates täitmismääruse kättetoimetamisest. Kui selle poole alaline elukoht, kelle suhtes täitmist taotletakse, on käesoleva konventsiooniga seotud muus riigis kui selles, kus anti välja kohtuotsuse täitmismäärus, on apellatsioonkaebuse esitamise tähtaeg kaks kuud alates kuupäevast, mil määrus edastati isikule või tema elukohta. Nimetatud tähtaega ei või elukoha kauguse tõttu pikendada.

Artikkel 44

Apellatsioonkaebuse kohta tehtud kohtuotsust saab vaidlustada üksnes IV lisas osutatud apellatsioonkaebusega.

Artikkel 45

1. Kohus, kellele esitatakse artikli 43 või 44 alusel apellatsioonkaebus, keeldub kohtuotsuse täidetavaks kuulutamisest või tühistab selle ainult artiklites 34 ja 35 sätestatud põhjustel. Kohus teeb oma otsuse viivitamata.

2. Mitte mingil juhul ei või kontrollida välismaise kohtuotsuse sisu.

Artikkel 46

1. Kohus, kellele esitatakse artikli 43 või 44 alusel apellatsioonkaebus, võib menetluse peatada selle poole taotlusel, kelle suhtes täitmist taotletakse, kui kohtuotsuse teinud riigis on selle otsuse suhtes esitatud tavaline kaebus või sellise kaebuse esitamise tähtaeg ei ole veel möödunud; viimasel juhul võib kohus määrata tähtaja, mille jooksul tuleb kaebus esitada.

2. Kui kohtuotsus on tehtud Iirimaal või Ühendkuningriigis, käsitletakse kõiki otsuse teinud riigis kasutatavaid vaidlustamisvahendeid lõikes 1 nimetatud tavaliste kaebustena.

3. Kohus võib täitmise tingimuseks määrata ka kautsjoni tasumise, määrates kindlaks selle suuruse.

Artikkel 47

1. Kui kohtuotsust tuleb tunnustada käesoleva konventsiooni kohaselt, ei takista miski taotluse esitajat toetumast ajutistele meetmetele, sealhulgas kaitsemeetmetele, vastavalt selle riigi õigusnormidele, kus täitmist taotletakse, ilma et oleks vaja artikli 41 kohast täitmismäärust.

2. Täitmismäärusega kaasneb luba võtta kaitsemeetmeid.

3. Aja jooksul, mis on artikli 43 lõike 5 kohaselt ette nähtud täitmismääruse kohta apellatsioonkaebuse esitamiseks, ning kuni kaebuse selgumiseni ei tohi võtta muid täitemeetmeid kui kaitsemeetmed selle poole vara suhtes, kelle suhtes täitmist taotletakse.

Artikkel 48

1. Kui välismaal on kohtuotsus tehtud mitmes küsimuses ning kõikide puhul ei saa täitmiseks luba anda, annab kohus või pädev asutus loa täita otsuse ühte või mitut osa.

2. Taotluse esitaja võib soovida, et vaid osa kohtuotsusest kuulutatakse täidetavaks.

Artikkel 49

Välismaal tehtud kohtuotsus, millega määratakse karistuseks perioodilised maksed, on taotluse saanud riigis täitmisele pööratav alles seejärel, kui otsuse teinud riigi kohtud on tasutava summa lõplikult kindlaks määranud.

Artikkel 50

1. Taotlejal, kes on kohtuotsuse teinud riigis saanud täielikult või osaliselt tasuta õigusabi või kes on vabastatud kulude kandmisest, on käesolevas jaos sätestatud menetluses õigus saada taotlusesaaja riigi õigusaktidega ette nähtud kõige soodsamat õigusabi või kõige ulatuslikumat vabastust kuludest.

2. Taotleja, kes taotleb Taani, Islandi või Norra haldusasutuses tehtud ülalpidamiskohustust käsitleva otsuse täitmist, võib taotleda taotlusesaaja riigis lõikes 1 kirjeldatud õigusabi või kuludest vabastamist, kui ta esitab Taani, Islandi või Norra justiitsministeeriumi tõendi selle kohta, et tema majanduslik olukord annab talle õiguse saada täielikult või osaliselt tasuta õigusabi või taotleda kuludest vabastamist.

Artikkel 51

Asjaosaliselt, kes taotleb ühes käesoleva konventsiooniga seotud riigis tehtud kohtuotsuste täitmist teises käesoleva konventsiooniga seotud riigis, ei nõuta kautsjoni ega deposiiti selle eest, et ta on välisriigi kodanik või et tema alaline või peamine elukoht ei ole selles riigis, kus täitmist taotletakse.

Artikkel 52

Täitmismääruse väljaandmisega seotud menetluse puhul ei tohi riigis, kus täitmist taotletakse, nõuda asja väärtuse alusel arvutatavat maksu, tasu ega lõivu.

3. jagu

Üldsätted

Artikkel 53

1. Kohtuotsuse tunnustamist või selle täitmist taotlev asjaosaline esitab kohtuotsuse koopia, mis vastab selle ehtsuse kindlakstegemiseks vajalikele tingimustele.

2. Kohtuotsuse täitmist taotlev asjaosaline esitab lisaks sellele veel artiklis 54 nimetatud tunnistuse, ilma et see piiraks artikli 55 kohaldamist.

Artikkel 54

Otsuse teinud käesoleva konventsiooniga seotud riigi kohus või pädev asutus annab huvitatud poole taotlusel välja tunnistuse, kasutades käesoleva konventsiooni V lisas esitatud tüüpvormi.

Artikkel 55

1. Kui artiklis 54 märgitud tunnistust ei esitata, võib kohus või pädev asutus määrata selle esitamise tähtaja, tunnustada võrdväärseid dokumente või kui ta leiab, et tal on piisavalt teavet, selle esitamise nõudest loobuda.

2. Kui kohus või pädev asutus seda nõuab, esitatakse nimetatud dokumentide tõlge. Tõlke kinnitab isik, kellele on selleks mõnes käesoleva konventsiooniga seotud riigis antud vastav pädevus.

Artikkel 56

Artiklis 53 või artikli 55 lõikes 2 nimetatud dokumentide või kohtuprotsessi esindajat määrava dokumendi puhul ei nõuta legaliseerimist ega muu sellise formaalsuse täitmist.

IV JAOTIS

AMETLIKUD DOKUMENDID JA KOHTULAHENDID

Artikkel 57

1. Dokument, mis on ühes käesoleva konventsiooniga seotud riigis ametlikult koostatud või ametliku dokumendina registreeritud ning täitmisele pööratav, tunnistatakse teises käesoleva konventsiooniga seotud riigis täitmisele pööratavaks artiklis 38 ja järgnevates artiklites sätestatud korras esitatud taotluse alusel. Kohus, kellele esitatakse artikli 43 või artikli 44 alusel apellatsioonkaebus, keeldub täitmismääruse tegemisest või tühistab selle ainult juhul, kui täitmisdokument on taotluse saanud riigi põhimõtetega selgelt vastuolus.

2. Haldusasutustega sõlmitud või nende poolt tõestatud kokkuleppeid ülalpidamiskohustuse kohta käsitatakse samuti ametlike dokumentidena lõike 1 tähenduses.

3. Esitatud dokument peab vastama dokumendi välja andnud riigis selle ehtsuse kindlakstegemiseks esitatavatele tingimustele.

4. III jaotise 3. jagu kohaldatakse vajaduse korral. Käesoleva konventsiooniga seotud selle riigi pädev asutus, kus ametlik dokument on koostatud või registreeritud, annab huvitatud poole taotlusel välja tunnistuse, kasutades käesoleva konventsiooni VI lisas esitatud tüüpvormi.

Artikkel 58

Kohtulahend, mille kohus on menetluse käigus heaks kiitnud ning mis on täitmisele pööratav selle sõlmimise riigis (käesoleva konventsiooniga seotud riigis), on ametlike dokumentidega samadel tingimustel täitmisele pööratav ka selles riigis, kus täitmist taotletakse. Selle käesoleva konventsiooniga seotud riigi kohus või pädev asutus, kes kohtulahendi tegi, annab huvitatud poole taotlusel välja tunnistuse, kasutades käesoleva konventsiooni V lisas esitatud tüüpvormi.

V JAOTIS

ÜLDSÄTTED

Artikkel 59

1. Kohus kohaldab riiklikke õigusnorme, et teha kindlaks, kas poole alaline elukoht on selles käesoleva konventsiooniga seotud riigis, kelle kohtusse on asja kohta hagi esitatud.

2. Kui poole alaline elukoht ei ole riigis, kelle kohtutele on asja kohta hagi esitatud, kohaldab kohus teise käesoleva konventsiooniga seotud riigi õigusnorme, et selgitada, kas nimetatud poole alaline elukoht on selles riigis.

Artikkel 60

1. Käesoleva konventsiooni kohaldamisel on äriühingu või muu juriidilise isiku või füüsiliste või juriidiliste isikute ühingu alaline asukoht seal, kus on tema:

(a) põhikirjajärgne asukoht, või

(b) juhatuse asukoht, või

(c) peamine äritegevuse koht.

2. Ühendkuningriigis ja Iirimaal tähendab „põhikirjajärgne asukoht" registrijärgset asukohta, või kui sellist asukohta ei ole, siis asutamise kohta, või kui ka sellist kohta ei ole, siis kohta, mille seaduste alusel asutamine toimus.

3. Et teha kindlaks, kas usaldusühingu alaline asukoht on selles käesoleva konventsiooniga seotud riigis, kelle kohtusse on asja kohta hagi esitatud, kohaldab kohus rahvusvahelise eraõiguse sätteid.

Artikkel 61

Ilma et see piiraks riiklike seaduste soodsamate sätete kohaldamist, võivad neid isikuid, kelle alaline elukoht on käesoleva konventsiooniga seotud riigis ja kelle vastu on seoses tahtmatult sooritatud õigusrikkumisega algatatud kriminaalmenetlus käesoleva konventsiooniga seotud teise riigi kohtus, mille kodanikud nad ei ole, kaitsta selleks kvalifitseeritud isikud ka juhul, kui esimesena nimetatud isikud ise kohtusse ei ilmu. Kohus, kus menetlus on algatatud, võib siiski nõuda isiklikult kohtu ette ilmumist; ilmumata jätmise korral ei pea teised käesoleva konventsiooniga seotud riigid tunnustama ega täitma tsiviilasjas tehtud otsust, mille puhul asjaomasel isikul ei olnud võimalust end kaitsta.

Artikkel 62

Käesoleva konventsiooni kohaldamisel hõlmab mõiste „kohus" käesoleva konventsiooniga seotud riikide määratud mis tahes ametiasutusi, millele on antud pädevus käesoleva konventsiooni kohaldamisalasse kuuluvate asjade lahendamiseks.

VI JAOTIS

ÜLEMINEKUSÄTTED

Artikkel 63

1. Käesoleva konventsiooni sätteid kohaldatakse üksnes nende kohtumenetluste suhtes, mis on algatatud pärast konventsiooni jõustumist, ning dokumentide suhtes, mis on ametlikult koostatud või ametlike dokumentidena registreeritud pärast konventsiooni jõustumist menetluse algatanud või dokumendi koostanud või registreerinud riigis, ning kohtuotsuse või ametlike dokumentide tunnustamise või täitmise taotlemise korral pärast konventsiooni jõustumist taotluse saanud riigis.

2. Kui kohtuotsuse teinud riigis oli menetlus algatatud enne käesoleva konventsiooni jõustumist, tunnustatakse ja täidetakse pärast seda kuupäeva tehtud otsuseid siiski III jaotise kohaselt:

(a) kui menetlus oli kohtuotsuse teinud riigis algatatud pärast 16. septembri 1988. aasta Lugano konventsiooni jõustumist nii kohtuotsuse teinud riigis kui ka taotluse saanud riigis;

(b) kõigil muudel juhtudel, kui kohtualluvuse aluseks olid sätted, mis olid kooskõlas kas II jaotisega või otsuse teinud riigi ja taotluse saanud riigi vahel sõlmitud konventsiooniga, mis oli menetluse algatamise hetkel kehtiv.

VII JAOTIS

SEOS NÕUKOGU MÄÄRUSEGA (EÜ) NR 44/2001 JA MUUDE ÕIGUSAKTIDEGA

Artikkel 64

1. Käesolev konventsioon ei piira nõukogu määruse (EÜ) nr 44/2001 (kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades) ning selle muudatuste, 27. septembril 1968. aastal Brüsselis allakirjutatud konventsiooni (kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades) ning selle 3. juunil 1971 Luxembourgis allakirjutatud protokolli (Brüsseli konventsiooni tõlgendamise kohta Euroopa Ühenduste Kohtus), mida on uute riikide ühinemisel Euroopa ühendustega muudetud kõnealusele konventsioonile ja selle protokollile lisatud ühinemiskonventsioonidega, ning samuti Euroopa Ühenduse ja Taani Kuningriigi vahel 19. oktoobril 2005 Brüsselis allakirjutatud lepingu (mis käsitleb kohtualluvust ja kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist tsiviil- ja kaubandusasjades) kohaldamist Euroopa Ühenduse liikmesriikides.

2. Kõnealust konventsiooni kohaldatakse alati:

(a) kohtualluvust käsitlevate asjade puhul, kui kostja alaline elukoht asub sellise riigi territooriumil, kus kohaldatakse käesolevat konventsiooni, aga ei kohaldata käesoleva artikli lõikes 1 osutatud teisi õigusakte, või kui sellise riigi kohtutele antakse pädevus käesoleva konventsiooni artikli 22 või 23 alusel;

(b) seoses artiklites 27 ja 28 sätestatud peatamisega ja seotud menetlustega, kui menetlus algatatakse riigis, kus kohaldatakse käesolevat konventsiooni, aga ei kohaldata käesoleva artikli lõikes 1 osutatud teisi õigusakte, ning riigis, kus kohaldatakse nii käesolevat konventsiooni kui ka mõnda teist käesoleva artikli lõikes 1 osutatud õigusakti;

(c) tunnustamist ja täitmist käsitlevate asjade puhul, juhul kui otsuse teinud riigis või taotluse saanud riigis ei kohaldata käesoleva artikli lõikes 1 osutatud õigusakte.

3. Lisaks III jaotises esitatud põhjustele võib tunnustamisest või täitmisest keelduda juhul, kui kohtuotsuse aluseks olev pädevus erineb käesoleva konventsiooniga ette nähtud pädevusest ning kui tunnustamist või täitmist taotletakse sellise poole suhtes, kelle alaline elukoht asub riigis, kus kohaldatakse käesolevat konventsiooni, aga ei kohaldata käesoleva artikli lõikes 1 osutatud teisi õigusakte, välja arvatud juhul, kui kohtuotsust võidakse muul viisil tunnustada või täita taotluse saanud riigi õigusnormide alusel.

Artikkel 65

Kui artikli 63 lõike 2 ning artiklite 66 ja 67 sätetest ei tulene teisiti, asendab käesolev konventsioon sellega seotud riikides teisi konventsioone, mis on sõlmitud kahe või enama käesoleva konventsiooniga seotud riigi vahel ja mis reguleerivad samu valdkondi nagu käesolev konventsioon. Eelkõige asendab käesolev konventsioon VII lisas loetletud konventsioone.

Artikkel 66

1. Artiklis 65 osutatud konventsioonid jäävad ka edaspidi jõusse valdkondades, mida käesoleva konventsiooniga ei reguleerita.

2. Need kehtivad enne käesoleva konventsiooni jõustumist tehtud kohtuotsuste ja ametlikult koostatud või ametlike dokumentidena registreeritud dokumentide suhtes.

Artikkel 67

1. Käesolev konventsioon ei mõjuta konventsioone, mis on siduvad konventsiooniosaliste ja/või käesoleva konventsiooniga seotud riikide suhtes ja millega reguleeritakse kohtualluvust või kohtuotsuste tunnustamist või täitmist konkreetses valdkonnas. Käesolev konventsioon ei piira teatavate konventsiooniosaliste vahel sõlmitud teistest kokkulepetest tulenevate kohustuste täitmist ega takista konventsiooniosalisi selliseid kokkuleppeid sõlmimast.

2. Käesolev konventsioon ei takista käesoleva konventsiooniga ja mõnda konkreetset valdkonda käsitleva konventsiooniga seotud riigi kohtul saamast pädevust viimati nimetatud konventsiooni kohaselt ka siis, kui kostja alaline elukoht on mõnes teises käesoleva konventsiooniga seotud riigis, mis ei ole ühinenud konkreetset valdkonda käsitleva konventsiooniga. Igal juhul kohaldab menetlev kohus käesoleva konventsiooni artiklit 26.

3. Käesoleva konventsiooniga seotud riigi kohtus konkreetset valdkonda käsitlevas konventsioonis sätestatud kohtualluvuse kohaselt tehtud kohtuotsuseid tunnustavad ja täidavad teised käesoleva konventsiooniga seotud riigid käesoleva konventsiooni III jaotise kohaselt.

4. Lisaks III jaotises esitatud põhjustele võib tunnustamisest või täitmisest keelduda juhul, kui taotluse saanud riik ei ole konkreetset valdkonda käsitleva konventsiooniga seotud ja isik, kelle suhtes tunnustamist või täitmist taotletakse, omab alalist elukohta kõnealuses riigis või kui taotluse saanud riik on Euroopa Ühenduse liikmesriik ning konventsiooni peaks sõlmima Euroopa Ühendus, selle mis tahes liikmesriigis, välja arvatud juhul, kui kohtuotsust võidakse muul viisil tunnustada või täita taotluse saanud riigi õigusnormide alusel.

5. Kui konkreetset valdkonda käsitlev konventsioon, mille osalised on nii otsuse teinud riik kui ka taotluse saanud riik, sisaldab kohtuotsuste tunnustamise või täitmise tingimusi, kohaldatakse neid tingimusi. Igal juhul võib kohaldada käesoleva konventsiooni neid sätteid, mis on seotud kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise korraga.

Artikkel 68

1. Käesolev konventsioon ei piira nende kokkulepete kohaldamist, millega käesoleva konventsiooniga seotud riigid kohustusid enne käesoleva konventsiooni jõustumist mitte tunnustama teistes käesoleva konventsiooniga seotud riikides tehtud kohtuotsuseid, mille puhul kostja alaline või peamine elukoht on kolmandas riigis, kui artiklis 4 sätestatud juhtudel võis kohtuotsus põhineda üksnes artikli 3 lõikes 2 kirjeldatud pädevusel. Käesolev konventsioon ei piira teatavate konventsiooniosaliste vahel sõlmitud teistest kokkulepetest tulenevate kohustuste täitmist ega takista konventsiooniosalisi selliseid kokkuleppeid sõlmimast.

2. Konventsiooniosaline ei või aga võtta kolmanda riigi suhtes kohustust mitte tunnustada mõnes teises käesoleva konventsiooniga seotud riigis tehtud kohtuotsust, kui selle teinud kohtu pädevus rajaneb asjaolul, et kostja omab või hageja arestib nimetatud riigis vara:

(a) kui hagi on esitatud kõnealuse vara omandiõiguse tõendamiseks või kinnitamiseks, vara valdamise õiguse saamiseks või mõne muu kõnealuse varaga seotud küsimuse lahendamiseks, või

(b) kui varaga tagatakse võlga, mille suhtes hagi on esitatud.

VIII JAOTIS

LÕPPSÄTTED

Artikkel 69

1. Käesolev konventsioon on allakirjutamiseks avatud Euroopa Ühendusele, Taanile ja riikidele, kes on allakirjutamise ajal Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni liikmed.

2. Allakirjutanud riigid ratifitseerivad konventsiooni. Ratifitseerimiskirjad antakse hoiule Šveitsi Liidunõukogule, kes on käesoleva konventsiooni hoiulevõtja.

3. Ratifitseerimise ajal võivad konventsiooniosalised esitada protokolli 1 I, II ja III artikli kohaseid deklaratsioone.

4. Konventsioon jõustub Euroopa Ühenduse ja Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni liikme poolt ratifitseerimiskirjade hoiuleandmise kuupäevale järgneva kuuenda kuu esimesel päeval.

5. Konventsioon jõustub teiste osaliste suhtes ratifitseerimiskirjade hoiuleandmisele järgneva kolmanda kuu esimesel päeval.

6. Ilma et see piiraks protokolli 2 artikli 3 lõike 3 kohaldamist, asendab käesolev konventsioon alates selle jõustumisest kooskõlas lõigetega 4 ja 5 Luganos 16. septembril 1988. aastal sõlmitud konventsiooni kohtualluvuse ning kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades. Mis tahes viidet 1988. aasta Lugano konventsioonile tuleb käsitleda viitena käesolevale konventsioonile.

7. Euroopa Ühenduse liikmesriikide ja artikli 70 lõike 1 punktis b osutatud Euroopast väljaspool asuvate alade vahelistes suhetes asendab konventsioon alates selle jõustumisest kõnealuste alade suhtes kooskõlas artikli 73 lõikega 2 Brüsselis 27. septembril 1968. aastal allakirjutatud konventsiooni kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades ning selle 3. juunil 1971. aastal Luxembourgis allakirjutatud protokolli Brüsseli konventsiooni tõlgendamise kohta Euroopa Ühenduste Kohtus, mida on uute riikide ühinemisel Euroopa ühendustega muudetud kõnealusele konventsioonile ja selle protokollile lisatud ühinemiskonventsioonidega.

Artikkel 70

1. Käesolev konventsioon avatakse pärast selle jõustumist ühinemiseks järgmistele riikidele:

(a) riigid, kes saavad pärast käesoleva konventsiooni allakirjutamiseks avamist Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni liikmeks, artiklis 71 sätestatud tingimustel;

(b) Euroopa Ühenduse liikmesriigid, kes esindavad teatavaid Euroopast väljaspool asuvaid alasid, mis on kõnealuste liikmesriikide territooriumi osad või mille välissuhete eest kõnealused liikmesriigid vastutavad, artiklis 71 sätestatud tingimustel;

(c) muud riigid artiklis 72 sätestatud tingimustel.

2. Käesoleva konventsiooniga ühineda soovivad lõikes 1 osutatud riigid saadavad konventsiooni hoiulevõtjale sellekohase taotluse. Artiklites 71 ja 72 osutatud teavet sisaldavale taotlusele tuleb lisada tõlge inglise ja prantsuse keelde.

Artikkel 71

1. Artikli 70 lõike 1 punktides a ja b osutatud mis tahes riik, kes soovib käesoleva konventsiooniga ühineda,

(a) edastab käesoleva konventsiooni kohaldamiseks vajaliku teabe;

(b) võib esitada protokolli 1 I ja III artikli kohaseid deklaratsioone.

2. Konventsiooni hoiulevõtja edastab enne kõnealuse riigi ühinemiskirja hoiulevõtmist teistele konventsiooniosalistele talle saadetud lõike 1 kohase teabe.

Artikkel 72

1. Artikli 70 lõike 1 punktis c osutatud mis tahes riik, kes soovib käesoleva konventsiooniga ühineda,

(a) edastab käesoleva konventsiooni kohaldamiseks vajaliku teabe;

(b) võib esitada protokolli 1 I ja III artikli kohaseid deklaratsioone; ning

(c) esitab konventsiooni hoiulevõtjale teavet eelkõige:

(1) oma kohtusüsteemi, sealhulgas kohtunike ametissenimetamise ja nende sõltumatuse kohta;

(2) tsiviilkohtumenetlust ja kohtuotsuste täitmist käsitlevate riiklike õigusaktide kohta; ning

(3) oma tsiviilkohtumenetlust käsitleva rahvusvahelise eraõiguse kohta.

2. Konventsiooni hoiulevõtja edastab vastavalt käesoleva artikli lõikele 3 enne kõnealuse riigi ühinemiskirja hoiulevõtmist teistele konventsiooniosalistele talle saadetud lõike 1 kohase teabe.

3. Ilma et see piiraks lõike 4 kohaldamist, kutsub konventsiooni hoiulevõtja ühineda soovivat riiki konventsiooniga ühinema ainult siis, kui ta on konventsiooniosalistelt saanud selleks ühehäälse nõusoleku. Konventsiooniosalised püüavad anda oma nõusoleku kuni ühe aasta jooksul pärast hoiulevõtja esitatud üleskutset.

4. Konventsioon jõustub ühineda sooviva riigi ja ainult nende konventsiooniosaliste vahel, kes ei ole enne ühinemiskirja hoiuleandmisele järgneva kolmanda kuu esimest päeva esitanud ühinemise suhtes vastuväiteid.

Artikkel 73

1. Ühinemiskirjad antakse hoiule konventsiooni hoiulevõtjale.

2. Artiklis 70 osutatud ühineda sooviva riigi suhtes jõustub konventsioon ühinemiskirja hoiuleandmisele järgneva kolmanda kuu esimesel päeval. Sellest hetkest alates käsitletakse ühinevat riiki konventsiooniosalisena.

3. Iga konventsiooniosaline võib esitada hoiulevõtjale käesoleva konventsiooni teksti oma riigi ametlikus keeles või ametlikes keeltes; tekst on autentne, kui konventsiooniosalised on selles kokku leppinud kooskõlas protokolli 2 artikliga 4.

Artikkel 74

1. Käesolev konventsioon sõlmitakse määramata ajaks.

2. Iga konventsiooniosaline võib konventsiooni igal ajal denonsseerida, teatades sellest hoiulevõtjale.

3. Denonsseerimine jõustub alates denonsseerimisteate kättesaamise kuupäevast alanud kuue kuu pikkusele ajavahemikule järgneva kalendriaasta lõpus.

Artikkel 75

Käesolevale konventsioonile lisatakse:

- protokoll 1, mis käsitleb teatavaid kohtualluvuse, menetluse ja täitmisega seotud küsimusi;

- protokoll 2 käesoleva konventsiooni ühtlase tõlgendamise ja alalise komitee kohta;

- protokoll 3 käesoleva konventsiooni artikli 67 kohaldamise kohta;

- IIV lisa ja VII lisa, mis sisaldavad käesoleva konventsiooni kohaldamisega seotud teavet;

- V ja VI lisa, mis sisaldavad käesoleva konventsiooni artiklites 54 ja 58 ning artiklis 57 osutatud tunnistusi;

- VIII lisa, mis sisaldab käesoleva konventsiooni artiklis 79 osutatud autentsete keelte loetelu; ning

- IX lisa, mis käsitleb protokolli 1 II artikli kohaldamist.

Nimetatud protokollid ja lisad on käesoleva konventsiooni lahutamatud osad.

Artikkel 76

Iga konventsiooniosaline võib taotleda käesoleva konventsiooni läbivaatamist, ilma et see piiraks artikli 77 kohaldamist. Selleks kutsub konventsiooni hoiulevõtja vastavalt protokolli 2 artiklile 4 kokku alalise komitee.

Artikkel 77

1. Konventsiooniosalised edastavad konventsiooni hoiulevõtjale I–IV lisas loetletud seaduste muutmise sätete teksti ning samuti VII lisas esitatud loetelusse tehtud väljajätmised või lisandused ja nende jõustumise kuupäeva. Sellised andmed tuleb edastada mõistliku aja jooksul enne muudatuste jõustumist ja neile tuleb lisada tõlge inglise ja prantsuse keelde. Konventsiooni hoiulevõtja teeb asjaomastesse lisadesse parandused pärast alalise komiteega konsulteerimist vastavalt protokolli 2 artiklile 4. Selleks esitavad konventsiooniosalised hoiulevõtjale muudatuste tõlke oma riigikeelde.

2. Kõik käesoleva konventsiooni V–VI ja VIII–IX lisasse tehtud muudatused võtab vastu alaline komitee vastavalt protokolli 2 artiklile 4.

Artikkel 78

1. Konventsiooni hoiulevõtja teavitab konventsiooniosalisi:

(a) kõikide ratifitseerimis- või ühinemiskirjade hoiuleandmisest;

(b) konventsiooni konventsiooniosaliste suhtes jõustumise kuupäevadest;

(c) igast talle protokolli 1 I–IV artikli kohaselt esitatud deklaratsioonist;

(d) talle artikli 74 lõike 2, artikli 77 lõike 1 ja protokolli 3 lõike 4 kohaselt esitatud teabest.

2. Teadetele lisatakse tõlge inglise ja prantsuse keelde.

Artikkel 79

Käesolev konventsioon, mille originaal on koostatud ühes eksemplaris VIII lisas loetletud keeltes, kusjuures kõigis nendes keeltes on tekst võrdselt autentne, antakse hoiule Šveitsi Liiduarhiivi. Šveitsi Liidunõukogu edastab igale konventsiooniosalisele konventsiooni kinnitatud koopia.

PROTOKOLL 1, mis käsitleb teatavaid kohtualluvuse, menetluse ja täitmisega seotud küsimusi

KÕRGED KONVENTSIOONIOSALISED ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

I artikkel

1. Ühes käesoleva konventsiooniga seotud riigis koostatud kohtu- ja kohtuvälised dokumendid, mis tuleb toimetada teises käesoleva konventsiooniga seotud riigis elavatele isikutele, tuleb edastada kooskõlas menetlustega, mis on sätestatud nende riikide vahel kohaldatavates konventsioonides ja kokkulepetes.

2. Kui konventsiooniosaline, kelle territooriumil dokument kätte toimetatakse, ei esita konventsiooni hoiulevõtjale edastatud deklaratsioonis vastuväidet, võivad kõnealuse dokumendi koostanud riigi pädevad ametiisikud saata selle otse adressaadi riigi pädevatele ametiisikutele. Sellisel juhul saadab dokumendi koostanud riigi ametnik dokumendi koopia adressaadi riigi pädevale ametnikule, kes edastab dokumendi adressaadile. Dokument edastatakse adressaadi riigi õigusaktidega ettenähtud korras. Dokumendi koostanud riigi ametnikule saadetakse kirjalik kinnitus dokumendi adressaadile edastamise kohta.

3. Euroopa Ühenduse liikmesriigid, kes on seotud nõukogu 29. mai 2000. aasta määrusega (EÜ) nr 1348/2000 või Euroopa Ühenduse ja Taani Kuningriigi vahel 19. oktoobril 2005. aastal Brüsselis allakirjutatud lepinguga, mis käsitleb tsiviil- ja kaubandusasjade kohtu- ja kohtuväliste dokumentide kätteandmist, kohaldavad omavahelistes suhetes kõnealust määrust ja kõnealust lepingut.

II artikkel

1. Artikli 6 punktis 2 ja artiklis 11 käsitletud kohtualluvust tagatise realiseerimise või muu kolmandate isikutega seotud menetluse puhul ei kohaldata täies ulatuses nendes käesoleva konventsiooniga seotud riikides, kellele on viidatud IX lisas. Isikuid, kelle alaline elukoht on mõnes teises käesoleva konventsiooniga seotud riigis, võib nimetatud riikide kohtutesse kaevata IX lisas sätestatud korras.

2. Ratifitseerimise perioodil võib Euroopa Ühendus ametlikult teatada, et artikli 6 punktis 2 ja artiklis 11 osutatud menetlusi ei või kohaldada ka mõnes teises liikmesriigis, ning esitada teabe sellisel puhul kohaldatava korra kohta.

3. Artikli 6 punkti 2 ja artikli 11 kohaseid kohtuotsuseid, mis on tehtud teistes käesoleva konventsiooniga seotud riikides, tunnustatakse ja täidetakse lõigetes 1 ja 2 nimetatud riikides kooskõlas III jaotisega. Nimetatud riikides tehtud kohtuotsuste võimalikku mõju kolmandatele isikutele lõigete 1 ja 2 kohaselt tunnustatakse ka teistes käesoleva konventsiooniga seotud riikides.

III artikkel

1. Šveits jätab endale õiguse esitada pärast konventsiooni ratifitseerimist deklaratsiooni selle kohta, et ta ei kohalda artikli 34 lõikes 2 esitatud sätte järgmist osa:

„välja arvatud juhul, kui kostja ei algatanud kohtuotsuse vaidlustamise menetlust siis, kui tal oli selleks võimalus“.

Juhul kui Šveits esitab sellise deklaratsiooni, kohaldavad teised konventsiooniosalised samasugust reservatsiooni Šveitsi kohtutes tehtud otsuste suhtes.

2. Konventsiooniosalised võivad artikli 70 lõike 1 punktis c osutatud ühineda soovivas riigis tehtud kohtuotsuste suhtes esitada deklaratsiooni, millega tehakse reservatsioon:

(a) lõikes 1 osutatud õiguse suhtes, ning

(b) artiklis 39 osutatud asutuse õiguse suhtes kontrollida olenemata artikli 41 sätetest omal algatusel kohtuotsuse tunnustamisest ja täitmisest keeldumise põhjuste olemasolu.

3. Kui mõni konventsiooniosaline on teinud ühineda sooviva riigi puhul lõikes 2 osutatud reservatsiooni, võib ühineda sooviv riik esitada omakorda deklaratsiooni, millega tehakse samasugune reservatsioon kõnealuse konventsiooniosalise kohtutes tehtud otsuste suhtes.

4. Peale lõikes 1 nimetatud reservatsiooni on kõigi deklaratsioonide kehtivusaeg viis aastat ja nende kehtivust saab nimetatud ajavahemiku möödudes pikendada. Konventsiooniosaline teatab lõikes 2 osutatud deklaratsiooni kehtivusaja pikendamise soovist hiljemalt kuus kuud enne viieaastase kehtivusaja lõppu. Ühineda sooviv riik võib lõike 3 alusel esitatud deklaratsiooni kehtivusaega pikendada ainult siis, kui konventsiooniosaline on eelnevalt pikendanud lõike 2 alusel esitatud vastava deklaratsiooni kehtivusaega.

IV artikkel

Käesolevas protokollis osutatud deklaratsioonid võib konventsiooni hoiulevõtjale saadetud teate alusel igal ajal kehtetuks tunnistada. Teatele lisatakse selle tõlge inglise ja prantsuse keelde. Konventsiooniosalised esitavad teate tõlke oma riigikeelde. Deklaratsioonid kaotavad kehtivuse nende kehtetuks tunnistamise teate kättesaamisele järgneva kolmanda kuu esimesel päeval.

PROTOKOLL 2 konventsiooni ühtlase tõlgendamise ja alalise komitee kohta

PREAMBUL

KÕRGED KONVENTSIOONIOSALISED,

VÕTTES ARVESSE käesoleva konventsiooni artiklit 75,

ARVESTADES käesoleva konventsiooni seost 1988. aasta Lugano konventsiooniga ja käesoleva konventsiooni artikli 64 lõikes 1 osutatud õigusaktidega,

ARVESTADES et Euroopa Ühenduste Kohtul on õigus teha otsuseid käesoleva konventsiooni artikli 64 lõikes 1 osutatud õigusaktide sätete tõlgendamise kohta,

ARVESTADES et käesolev konventsioon moodustab ühenduse eeskirjade osa ning seetõttu on Euroopa Ühenduste Kohtul õigus teha otsuseid käesoleva konventsiooni sätete tõlgendamise kohta seoses selle kohaldamisega Euroopa Ühenduse liikmesriikide kohtutes,

OLLES TEADLIKUD otsustest, mille Euroopa Ühenduste Kohus on teinud käesoleva konventsiooni artikli 64 lõikes 1 osutatud õigusaktide tõlgendamise kohta kuni käesoleva konventsiooni allakirjutamiseni, ning otsustest, mille 1988. aasta Lugano konventsiooni osaliste kohtud on teinud kõnealuse konventsiooni kohta kuni käesoleva konventsiooni allakirjutamiseni,

ARVESTADES et 1988. aasta Lugano konventsiooni ja Brüsseli konventsiooni paralleelne läbivaatamine, mille tulemusena koostati kõnealuste konventsioonide parandatud tekst, põhines suures osas eespool nimetatud otsustel, mis tehti 1968. aasta Brüsseli konventsiooni ja 1988. aasta Lugano konventsiooni kohta,

ARVESTADES et Brüsseli konventsiooni parandatud tekst on pärast Amsterdami lepingu jõustumist lisatud määrusesse (EÜ) nr 44/2001,

ARVESTADES et nimetatud parandatud tekst võeti aluseks ka käesoleva konventsiooni teksti koostamisel,

SOOVIDES kohtute sõltumatust täielikult arvesse võttes vältida käesoleva konventsiooni, käesolevas konventsioonis olulisel määral kajastatud määruse (EÜ) nr 44/2001 ning teiste käesoleva konventsiooni artikli 64 lõikes 1 osutatud õigusaktide sätete erinevaid tõlgendusi ja tõlgendada neid võimalikult ühtlaselt,

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

Artikkel 1

1. Iga käesolevat konventsiooni kohaldav ja tõlgendav kohus võtab vajalikul määral arvesse põhimõtteid, mis sisalduvad käesoleva konventsiooniga seotud riikide kohtute ja Euroopa Ühenduste Kohtu asjaomastes otsustes käesoleva konventsiooni sätete või 1988. aasta Lugano konventsiooni samalaadsete sätete ning käesoleva konventsiooni artikli 64 lõikes 1 osutatud õigusaktide kohta.

2. Euroopa Ühenduse liikmesriikide kohtute suhtes kohaldatakse lõikes 1 sätestatud kohustust, ilma et see piiraks neil kohaldada Euroopa Ühenduse asutamislepingust või

Euroopa Ühenduse ja Taani Kuningriigi vahel Brüsselis 19. oktoobril 2005 allakirjutatud lepingust (mis käsitleb kohtualluvust ja kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist tsiviil- ja kaubandusasjades) tulenevaid kohustusi Euroopa Ühenduste Kohtu suhtes.

Artikkel 2

Käesoleva konventsiooniga seotud mis tahes riigil, mis ei ole Euroopa Ühenduse liikmesriik, on õigus esitada Euroopa Ühenduste Kohtu põhikirja käsitleva protokolli artikli 23 kohane seisukoht või kirjalikud tähelepanekud juhul, kui mõne Euroopa Ühenduse liikmesriigi kohus pöördub Euroopa Kohtu poole, et taotleda eelotsuse tegemist käesoleva konventsiooni või käesoleva konventsiooni artikli 64 lõikes 1 osutatud õigusaktide tõlgendamise kohta.

Artikkel 3

1. Euroopa Ühenduste Komisjon seab sisse süsteemi, mille kaudu saab vahetada teavet käesoleva konventsiooni kohaselt tehtud asjaomaste kohtuotsuste ning samuti 1988. aasta Lugano konventsiooni ja käesoleva konventsiooni artikli 64 lõikes 1 osutatud õigusaktide alusel tehtud asjaomaste kohtuotsuste kohta. Teabevahetussüsteem on üldsusele kättesaadav ja sisaldab riikide kõrgeima astme kohtute ja Euroopa Ühenduste Kohtu otsuseid ning samuti eriti olulisi kohtuotsuseid, mis on lõplikud ja mis on tehtud kooskõlas käesoleva konventsiooniga, 1988. aasta Lugano konventsiooniga või käesoleva konventsiooni artikli 64 lõikes 1 osutatud õigusaktidega. Kohtuotsused liigitatakse ja neile lisatakse lühikokkuvõte.

Süsteemi kaudu edastavad käesoleva konventsiooniga seotud riikide pädevad asutused komisjonile oma riigi kohtute tehtud ja eespool esitatud kirjeldusele vastavad kohtuotsused.

2. Käesoleva konventsiooni nõuetekohase toimimise seisukohast huvi pakkuvad juhtumid valib välja Euroopa Ühenduste Kohtu kohtusekretär, kes kannab kohtupraktika valitud näited ette käesoleva protokolli artikli 5 kohaselt kokku kutsutud ekspertide koosolekul.

3. Seni, kuni Euroopa ühendused seavad sisse lõikes 1 kirjeldatud süsteemi, kasutab Euroopa Ühenduste Kohus käesoleva konventsiooni ja 1988. aasta Lugano konventsiooni alusel vastuvõetud kohtuotsuste puhul edasi teabevahetussüsteemi, mis seati sisse 1988. aasta Lugano konventsiooni protokolli 2 alusel.

Artikkel 4

1. Asutatakse alaline komitee, mille koosseisu kuuluvad konventsiooniosaliste esindajad.

2. Konventsiooni hoiulevõtja kutsub komitee koosoleku konventsiooniosalise esitatud taotluse alusel kokku selleks, et:

- konsulteerida käesoleva konventsiooni ja teiste rahvusvaheliste õigusaktide vahelise seose üle;

- konsulteerida artikli 67 kohaldamise, sealhulgas kavandatavate ühinemiste üle konkreetseid valdkondi reguleerivate konventsioonidega, millele on viidatud artikli 67 lõikes 1, ja kavandatavate õigusaktide üle kooskõlas protokolliga 3;

- arutleda uute riikide ühinemise üle. Komitee võib artikli 70 lõike 1 punktis c osutatud ühineda soovivatelt riikidelt küsida teavet nende kohtusüsteemi ja konventsiooni rakendamise

kohta. Samuti võib komitee kaaluda võimalust kohandada konventsiooni vajadusel nii, et seda oleks võimalik kohaldada ühineda soovivates riikides;

- kiita heaks konventsiooni teksti uued autentsed keeleversioonid vastavalt käesoleva konventsiooni artikli 73 lõikele 3 ning teha VIII lisas vajalikke muudatusi;

- konsulteerida konventsiooni läbivaatamise üle vastavalt artiklile 76;

- konsulteerida I–IV lisa ja VII lisa muutmise üle vastavalt artikli 77 lõikele 1;

- võtta vastu V ja VI lisasse tehtavad muudatused vastavalt artikli 77 lõikele 2;

- tunnistada kehtetuks konventsiooniosaliste protokolli 1 kohased reservatsioonid ja deklaratsioonid ning teha IX lisas vajalikke muudatusi.

3. Komitee kehtestab menetluskorra, mis reguleerib tema tegevust ja otsuste vastuvõtmist. Menetluskord näeb ette võimaluse kasutada konsulteerimiseks ja otsuste tegemiseks kirjalikku menetlust.

Artikkel 5

1. Konventsiooni hoiulevõtja võib kutsuda vajadusel kokku ekspertide koosoleku, et vahetada arvamusi konventsiooni toimimise ning eelkõige kohtupraktika arengu ja käesoleva konventsiooni kohaldamist mõjutada võivate uute õigusaktide kohta.

2. Koosolekul osalevad konventsiooniosaliste, käesoleva konventsiooniga seotud riikide, Euroopa Ühenduste Kohtu ja Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni eksperdid. Koosolek on avatud kõigile teistele ekspertidele, kelle osalemist peetakse asjakohaseks.

3. Kõik konventsiooni toimimisega seotud probleemid võib esitada käesoleva protokolli artiklis 4 osutatud alalisele komiteele nende edasiseks käsitlemiseks.

PROTOKOLL 3 konventsiooni artikli 67 kohaldamise kohta

KÕRGED KONVENTSIOONIOSALISED ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

1. Konventsiooni kohaldamisel käsitletakse sätteid, millega reguleeritakse kohtualluvust või kohtuotsuste tunnustamist või täitmist konkreetses valdkonnas ning mis sisalduvad Euroopa ühenduste institutsioonide õigusaktides või mida on kavas neisse lisada, samamoodi nagu artikli 67 lõikes 1 nimetatud konventsioone.

2. Kui mõne konventsiooniosalise arvates on Euroopa ühenduste institutsioonide kavandatavas õigusaktis sisalduv mis tahes säte konventsiooniga kokkusobimatu, kaaluvad konventsiooniosalised viivitamatult konventsiooni muutmist vastavalt artiklile 76, ilma et see piiraks protokolliga 2 kehtestatud menetluse kohaldamist.

3. Kui mõni konventsiooniosaline või mitu konventsiooniosalist inkorporeerivad oma riiklikesse õigusaktidesse mõned või kõik Euroopa Ühenduse institutsioonide õigusaktides sisalduvad sätted, millele on viidatud lõikes 1, käsitletakse neid riiklikes õigusaktides sisalduvaid sätteid samamoodi nagu artikli 67 lõikes 1 nimetatud konventsioone.

4. Konventsiooniosalised edastavad konventsiooni hoiulevõtjale lõikes 3 nimetatud sätete teksti. Sätete tekstile lisatakse tõlge inglise ja prantsuse keelde.

I LISA

Konventsiooni artikli 3 lõikes 2 ja artikli 4 lõikes 2 nimetatud kohtualluvuse eeskirjad on järgmised:

- Belgias: juuli 2004. aasta rahvusvahelise eraõiguse seaduse artiklid 514;

- Bulgaarias: rahvusvahelise eraõiguse seadustiku artikli 4 lõige 1;

- Tšehhi Vabariigis: muudetud tsiviilkohtumenetluse seadustiku (*občanský soudní řád*) seaduse nr 99/1963 artikkel 86;

- Taanis: kohtumenetluse seadustiku (*Lov om rettens pleje*) artikli 246 lõiked 2 ja 3;

- Saksamaal: tsiviilkohtumenetluse seadustiku (*Zivilprozeßordnung*) artikkel 23;

- Eestis: tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahv 86;

- Kreekas: tsiviilkohtumenetluse seadustiku (*Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας*) artikkel 40;

- Prantsusmaal: tsiviilseadustiku (*Code civil*) artiklid 14 ja 15;

- Islandil: tsiviilkohtumenetluse seaduse (*Lög um medferd einkamala* nr. 91/1991) artikli 32 lõige 4;

- Iirimaal: sätted, mis võimaldavad kohtualluvuse alusena käsitada menetluse algatamist käsitlevat dokumenti, mis on kostjale kätte antud tema ajutise viibimise ajal Iirimaal;

- Itaalias: mai 1995. aasta seaduse nr 218 artiklid 3 ja 4;

- Küprosel: kohtuid käsitleva 1960. aasta seaduse nr 14 muudetud redaktsiooni paragrahvi 21 lõige 2;

- Lätis: tsiviilkohtumenetluse seaduse (*Civilprocesa likums*) paragrahv 27 ja paragrahvi 28 lõiked 3, 5, 6 ja 9;

- Leedus: tsiviilkohtumenetluse seadustiku (*Civilinio proceso kodeksas*) artikkel 31;

- Luksemburgis: tsiviilseadustiku (*Code civil*) artiklid 14 ja 15;

- Ungaris: rahvusvahelist eraõigust käsitleva 1979. aasta dekreetseaduse nr 13 artikkel 57 (*a nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. törvényerejű rendelet*);

- Maltal: kohtukorraldus- ja tsiviilkohtumenetluse seadustiku (*Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili*) 12. peatüki artiklid 742, 743 ja 744 ja äriseadustiku (*Kodiċi tal-kummerċ*) 13. peatüki artikkel 549;

- Norras: kohtuvaidlusi käsitleva seaduse (*tvisteloven*) paragrahvi 4-3 lõike 2 teine lause;

- Austrias: kohtualluvuse eeskirjade (*Jurisdiktionsnorm*) artikkel 99;

- Poolas: tsiviilkohtumenetluse seadustiku (*Kodeks postępowania cywilnego*) artiklid 1103 ja 1110, niivõrd kui need kehtestavad kohtualluvuse tingimusel, et kostja omab Poolas alalist elukohta või vara või varalisi õigusi, et vaidlusalune objekt asub Poolas ja et üks pooltest on Poola kodanik;

- Portugalis: tsiviilkohtumenetluse seadustiku (*Código de Processo Civil*) artiklid 65 ja 65A ning töövaidlusmenetluse seadustiku (*Código de Processo de Trabalho*) artikkel 11;

- Rumeenias: rahvusvahelise eraõigusega reguleeritavaid suhteid käsitleva seaduse nr 105/1992 artiklid 148157;

- Sloveenias: rahvusvahelist eraõigust ja sellega seotud menetlusõigust käsitleva seaduse (*Zakon o medarodnem zasebnem pravu in postopku*) artikli 48 lõige 2 koostoimes tsiviilkohtumenetluse seaduse (*Zakon o pravdnem postopku*) artikli 47 lõikega 2 ning rahvusvahelist eraõigust ja sellega seotud menetlusõigust käsitleva seaduse (*Zakon o medarodnem zasebnem pravu in postopku*) artikkel 58 koostoimes tsiviilkohtumenetluse seaduse (*Zakon o pravdnem postopku*) artikliga 59;

- Slovakkias: rahvusvahelise eraõiguse ja sellega seotud menetlusõiguse seaduse nr 97/1963 artiklid 37–37e;

- Šveitsis: *le for du lieu du séquestre* / *Gerichtsstand des Arrestortes* / *foro del luogo del sequestro* seaduse *loi fédérale sur le droit international privé* / *Bundesgesetz über das internationale Privatrecht* / *legge federale sul diritto internazionale privato* artiklis 4 määratletud tähenduses;

- Soomes: kohtumenetluse seadustiku (*oikeudenkäymiskaari/rättegångsbalken*) 10. peatüki 1. jao esimese lõigu teine, kolmas ja neljas lause;

- Rootsis: kohtumenetluse seadustiku (*rättegångsbalken*) 10. peatüki 3. jao esimese lõigu esimene lause;

- Ühendkuningriigis: sätted, mis võimaldavad käsitada kohtualluvuse alusena:

(a) kohtumenetluse algatamist käsitlevat dokumenti, mis on kostjale kätte antud tema ajutise viibimise ajal Ühendkuningriigis, või

(b) kostjale kuuluva vara asumist Ühendkuningriigi territooriumil, või

(c) Ühendkuningriigis asuva vara arestimist hageja taotlusel.

II LISA

Kohtud või pädevad asutused, kellele võib esitada konventsiooni artiklis 39 nimetatud taotluse, on järgmised:

- Belgias: *tribunal de première instance* või *rechtbank van eerste aanleg* või *erstinstanzliches Gericht*;

- Bulgaarias: *Софийски градски съд;*

- Tšehhi Vabariigis: *okresní soud* või *soudní exekutor*;

- Taanis: *byret*;

- Saksamaal:

  (a) *Landgericht*'i kolleegiumi eesistuja;

  (b) notar ametliku dokumendi täitmise määrusega seotud menetluses;

- Eestis: maakohus;

- Kreekas: *Μονομελές Πρωτοδικείο*;

- Hispaanias: *Juzgado de Primera Instancia*;

- Prantsusmaal:

  (a) *greffier en chef du tribunal de grande instance*;

  (b) *président de la chambre départementale des notaires* täitmismääruse või ametliku notariaalse dokumendi puhul;

- Iirimaal: *High Court*;

- Islandil: *heradsdomur*;

- Itaalias: *corte d'appello*;

- Küprosel: *Επαρχιακό Δικαστήριο*, või ülalpidamiskohustusega seotud asja puhul *Οικογενειακό Δικαστήριο*;

- Lätis: *rajona (pilsētas) tiesa*;

- Leedus: *Lietuvos apeliacinis teismas*;

- Luksemburgis: *tribunal d'arrondissement*'i eesistuja;

- Ungaris: *megyei bíróság székhelyén működő helyi bíróság* ning Budapestis *Budai Központi Kerületi Bíróság*;

- Maltal: *Prim' Awla tal-Qorti Ċivili* või *Qorti tal-Maġistrati ta' Għawdex fil-ġurisdizzjoni superjuri tagħha* või ülalpidamiskohustusega seotud asja puhul *Reġistratur tal-Qorti*, kellele edastab taotluse *Ministru responsabbli għall-Ġustizzja*;

- Madalmaades: *voorzieningenrechter van de rechtbank*;

- Norras: *tingrett*;

- Austrias: *Bezirksgericht*;

- Poolas: *sąd okręgowy*;

- Portugalis: *Tribunal de Comarca*;

- Rumeenias: *Tribunal*;

- Sloveenias: *okrožno sodišče*;

- Slovakkias: apellatsioonikohus selle ringkonnakohtu kaudu, kelle otsus edasi kaevati;

- Šveitsis:

(a) rahasummade sissenõudmist käsitlevate otsuste puhul *juge de la mainlevée* / *Rechtsöffnungsrichter* / *giudice competente a pronunciare sul rigetto dell'opposizione* seaduse *loi fédérale sur la poursuite pour dettes et la faillite* / *Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs* / *legge federale sulla esecuzione e sul fallimento* artiklitega 80 ja 81 ettenähtud menetluse raames;

(b) punktist a erinevate muude kohustuste täitmist käsitlevate otsuste puhul *juge cantonal d'exequatur compétent* / *zuständiger kantonaler Vollstreckungsrichter* /*giudice cantonale competente a pronunciare l'exequatur*;

- Soomes: *käräjäoikeus*/ *tingsrätt*;

- Rootsis: *Svea hovrätt*;

- Ühendkuningriigis:

(a) Inglismaal ja Walesis *High Court of Justice* või ülalpidamiskohustusega seotud asja puhul *Magistrates' Court*, kellele edastab taotluse *Secretary of State*;

(b) Šotimaal *Court of Session* või ülalpidamiskohustusega seotud asja puhul *Sheriff Court*, kellele edastab taotluse *Secretary of State*;

(c) Põhja-Iirimaal *High Court of Justice* või ülalpidamiskohustusega seotud asja puhul *Magistrates' Court*, kellele edastab taotluse *Secretary of State*;

(d) Gibraltaris *Supreme Court of Gibraltar* või ülalpidamiskohustusega seotud asja puhul *Magistrates' Court*, kellele edastab taotluse *Attorney General of Gibraltar*.

III LISA

Konventsiooni artikli 43 lõikes 2 nimetatud apellatsioonkaebuse võib esitada järgmistele kohtutele:

- Belgias:

(a) kostja esitatava apellatsioonkaebuse puhul *tribunal de première instance* või *rechtbank van eerste aanleg* või *erstinstanzliches Gericht*;

(b) hageja esitatava apellatsioonkaebuse puhul *cour d'appel* või *hof van beroep*;

- Bulgaarias: *Апелативен съд – София*;

- Tšehhi Vabariigis: apellatsioonikohus ringkonnakohtu kaudu;

- Taanis: *landsret*;

- Saksamaa Liitvabariigis: *Oberlandesgericht*;

- Eestis: ringkonnakohus;

- Kreekas: *Εφετείο*;

- Hispaanias: *Audiencia Provincial* otsuse teinud *el Juzgado de Primera Instancia* kaudu;

- Prantsusmaal:

(a) *cour d'appel* taotluse vastuvõtmise otsuste puhul;

(b) *tribunal de grande instance*'i eesistuja taotluse tagasilükkamise otsuste puhul;

- Iirimaal: *High Court*;

- Islandil: *heradsdomur*;

- Itaalias: *corte d'appello*;

- Küprosel: *Επαρχιακό Δικαστήριο*, või ülalpidamiskohustusega seotud asja puhul *Οικογενειακό Δικαστήριο*;

- Lätis: *Apgabaltiesa Rajona (pilsētas) tiesa* kaudu;

- Leedus: *Lietuvos apeliacinis teismas*;

- Luksemburgis: *Cour supérieure de justice*, kes arutab asja tsiviilapellatsioonikohtuna;

- Ungaris: maakohtu juures asuv piirkondlik kohus *megyei bíróság* (Budapestis *Budai Központi Kerületi Bíróság*); apellatsioonkaebuse kohta teeb otsuse maakohus (*Budapestis Fővárosi Bíróság*);

- Maltal: *Qorti ta' l-Appell* kooskõlas apellatsioonkaebuste jaoks seadustiku *Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili* 12. peatükis sätestatud menetlusega või ülalpidamiskohustusega seotud asja puhul, mida menetleb *ċitazzjoni, Prim' Awla tal-Qorti ivili jew il-Qorti tal-Maġistrati ta' Għawdex fil-ġurisdizzjoni superjuri tagħha'*;

- Madalmaades:

(a) kostja: *arrondissementsrechtbank*;

(b) hageja: *gerechtshof*;

- Norras: *lagmannsrett*;

- Austrias: *Landesgericht Bezirksgericht*'i kaudu;

- Poolas: *sąd apelacyjny sąd okręgowy*'i kaudu;

- Portugalis: pädev kohus on *Tribunal da Relação*. Apellatsioonkaebus esitatakse kooskõlas kehtivate riiklike õigusaktidega asjaomase otsuse vastu võtnud kohtule;

- Rumeenias: *Curte de Apel*;

- Sloveenias: *okrožno sodišče*;

- Slovakkias: *okresný súd*;

- Šveitsis: *tribunal cantonal* /*Kantonsgericht* / *tribunale cantonale*;

- Soomes: *hovioikeus* / *hovrätt*;

- Rootsis: *Svea hovrätt*;

- Ühendkuningriigis:

(a) Inglismaal ja Walesis *High Court of Justice* või ülalpidamiskohustusega seotud asja puhul *Magistrates' Court*;

(b) Šotimaal *Court of Session* või ülalpidamiskohustusega seotud asja puhul *Sheriff Court*;

(c) Põhja-Iirimaal *High Court of Justice* või ülalpidamiskohustusega seotud asja puhul *Magistrates' Court*;

(d) Gibraltaris *Supreme Court of Gibraltar* või ülalpidamiskohustusega seotud asja puhul *Magistrates' Court*.

IV LISA

Konventsiooni artikli 44 kohaselt võib esitada järgmised apellatsioonkaebused:

- Belgias: Kreekas, Hispaanias, Prantsusmaal, Itaalias, Luksemburgis ja Madalmaades: kassatsioonkaebus;

- Bulgaarias: *обжалване пред Върховния касационен съд*;

- Tšehhi Vabariigis: *dovolání ja žaloba pro zmatečnost*;

- Taanis: apellatsioonkaebus *højesteret*'ile, kui *Procesbevillingsnævnet* on selleks loa andnud;

- Saksamaa Liitvabariigis: *Rechtsbeschwerde*;

- Eestis: kassatsioonkaebus;

- Iirimaal: õigusküsimustega piirduv apellatsioonkaebus *Supreme Court*'ile;

- Islandil: apellatsioonkaebus *Hæstiréttur*'ile;

- Küprosel: apellatsioonkaebus ülemkohtule;

- Lätis: apellatsioonkaebus *Augstākās tiesas Senāts*'ile *Apgabaltiesa* kaudu;

- Leedus: apellatsioonkaebus *Lietuvos Aukščiausiasis Teismas*'ele;

- Ungaris: *felülvizsgálati kérelem*;

- Maltal: täiendavat apellatsioonkaebust ei saa esitada ühelegi teisele kohtule; ülalpidamiskohustusega seotud asja puhul *Qorti ta' l-Appell* kooskõlas apellatsioonkaebuste jaoks seadustiku *kodiċi ta' Organizzazzjoni u Procedura Ċivili* 12. peatükis sätestatud menetlusega;

- Norras: apellatsioonkaebus *Hoeyesteretts Ankeutvalg*'ile või *Hoeyesterett*'ile;

- Austrias: *Revisionsrekurs*;

- Poolas: *skarga kasacyjna*;

- Portugalis: õigusküsimustega piirduv apellatsioonkaebus;

- Rumeenias: *contestatie in anulare* või *revizuire*;

- Sloveenias: apellatsioonkaebus *Vrhovno sodišče Republike Slovenije*'le;

- Slovakkias: *dovolanie*;

- Šveitsis: *recours devant le Tribunal fédéral* / *Beschwerde beim Bundesgericht* / *ricorso davanti al Tribunale federale*;

- Soomes: apellatsioonkaebus *korkein oikeus*'ele / *högsta domstolen*'ile;

- Rootsis: apellatsioonkaebus *Högsta domstolen*'ile;
- Ühendkuningriigis: õigusküsimustega piirduv üks apellatsioonkaebus.

V LISA

Konventsiooni artiklites 54 ja 58 osutatud tunnistus kohtuotsuste ja kohtulahendite kohta

1. Ametliku dokumendi välja andnud riik

2. Tunnistuse välja andnud kohus või pädev asutus

2.1. Nimetus

2.2. Aadress

2.3. Telefon/faks/e-post

3. Otsuse teinud / kohtulahendi heaks kiitnud* kohus

3.1. Kohtu liik

3.2. Kohtu asukoht

4. Otsus/kohtulahend*

4.1. Kuupäev

4.2. Viitenumber

4.3. Otsuse/kohtulahendi* osapooled

4.3.1. Hageja(te) nimi (nimed)

4.3.2. Kostja(te) nimi (nimed)

4.3.3. Vajadusel kolmandate isikute nimed

4.4. Menetluse algatamist käsitleva dokumendi kättetoimetamise kuupäev, kui otsus on tehtud tagaselja

4.5. Käesolevale tunnistusele lisatud otsuse/kohtulahendi* tekst

5. Nende poolte nimed, kes on saanud õigusabi

Otsuse teinud / kohtulahendi heaks kiitnud* riigis kuulub otsus/kohtulahend* täitmisele (konventsiooni artiklid 38 ja 58) järgmise isiku suhtes:

Nimi:

…… (koht), ……. (kuupäev)

Allkiri ja/või tempel ……

* Mittevajalik läbi kriipsutada

VI LISA

Konventsiooni artikli 57 lõikes 4 osutatud tunnistus ametlike dokumentide kohta

1. Ametliku dokumendi välja andnud riik

2. Tunnistuse välja andnud kohus või pädev asutus

2.1. Nimetus

2.2. Aadress

2.3. Telefon/faks/e-post

3. Asutus, kes on dokumendi ametlikuks tunnistanud

3.1. Ametliku dokumendi koostamises osalenud asutus (vajadusel)

3.1.1. Asutuse nimetus ja liik

3.1.2. Asutuse asukoht

3.2. Ametliku dokumendi registreerinud asutus (vajadusel)

3.2.1. Asutuse liik

3.2.2. Asutuse asukoht

4. Ametlik dokument

4.1. Dokumendi kirjeldus

4.2. Kuupäev

4.2.1. dokumendi koostamise kuupäev

4.2.2. erinevuse korral dokumendi registreerimise kuupäev

4.3. Viitenumber

4.4. Dokumendi osapooled

4.4.1. Võlausaldaja nimi

4.4.2. Võlgniku nimi

5. Käesolevale tunnistusele lisatud täitmisele pööratava kohustuse tekst.

Ametlik dokument on dokumendi väljastanud riigis võlgniku suhtes täitmisele pööratav (konventsiooni artikli 57 lõige 1)

…… (koht), ……. (kuupäev)

Allkiri ja/või tempel

VII LISA

Konventsioonid, mis asendatakse vastavalt käesoleva konventsiooni artiklile 65, on eelkõige järgmised:

- Šveitsi Konföderatsiooni ja Hispaania vahel 19. novembril 1896. aastal Madridis allakirjutatud leping tsiviil- või kaubandusasju käsitlevate kohtuotsuste vastastikuse täitmise kohta;

- Tšehhoslovakkia Vabariigi ja Šveitsi Konföderatsiooni vahel 21. detsembril 1926. aastal Bernis allakirjutatud konventsioon kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta, ning selle lisaprotokoll;

- Šveitsi Konföderatsiooni ja Saksa Riigi vahel 2. novembril 1929. aastal Bernis allakirjutatud konventsioon kohtuotsuste ja vahekohtu otsuste tunnustamise ja täitmise kohta;

- Taani, Soome, Islandi, Norra ja Rootsi vahel 16. märtsil 1932. aastal Kopenhaagenis allakirjutatud konventsioon kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta;

- Šveitsi Konföderatsiooni ja Itaalia vahel 3. jaanuaril 1933. aastal Roomas allakirjutatud konventsioon kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta;

- Rootsi ja Šveitsi Konföderatsiooni vahel 15. jaanuaril 1936. aastal Stockholmis allakirjutatud konventsioon kohtuotsuste ja vahekohtu otsuste tunnustamise ja täitmise kohta;

- Šveitsi Konföderatsiooni ja Belgia vahel 29. aprillil 1959. aastal Bernis allakirjutatud konventsioon kohtuotsuste ja vahekohtu otsuste tunnustamise ja täitmise kohta;

- Austria ja Šveitsi Konföderatsiooni vahel 16. detsembril 1960. aastal Bernis allakirjutatud konventsioon kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta;

- Norra ja Ühendkuningriigi vahel 12. juunil 1961. aastal Londonis allakirjutatud konventsioon, millega nähakse ette tsiviilasju käsitlevate kohtuotsuste vastastikune tunnustamine ja täitmine;

- Norra ja Saksa Föderatiivse Vabariigi vahel 17. juunil 1977. aastal Oslos allakirjutatud konventsioon tsiviil- ja kaubandusasju käsitlevate kohtuotsuste ja täitmisele pööratavate dokumentide tunnustamise ja täitmise kohta;

- Taani, Soome, Islandi, Norra ja Rootsi vahel 11. oktoobril 1977. aastal Kopenhaagenis allakirjutatud konventsioon tsiviilasju käsitlevate kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta, ning

- Norra ja Austria vahel 21. mail 1984. aastal Viinis allakirjutatud konventsioon tsiviilasju käsitlevate kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta.

VIII LISA

Konventsiooni artiklis 79 nimetatud keeled on bulgaaria, eesti, hispaania, hollandi, iiri, inglise, islandi, itaalia, kreeka, leedu, läti, malta, norra, poola, portugali, prantsuse, rootsi, rumeenia, saksa, slovaki, sloveeni, soome, taani, tšehhi ja ungari keel.

IX LISA

Protokolli 1 II artiklis osutatud riigid ja eeskirjad on järgmised:

- Saksamaa: tsiviilkohtumenetluse seadustiku (*Zivilprozeßordnung*) artiklid 68, 72, 73 ja 74, millega reguleeritakse kolmandatele isikutele teatamist;

- Austria: tsiviilkohtumenetluse seadustiku (*Zivilprozeßordnung*) artikkel 21, millega reguleeritakse kolmandatele isikutele teatamist;

- Ungari: tsiviilkohtumenetluse seadustiku (*Polgári perrendtartás*) artiklid 58–60, millega reguleeritakse kolmandatele isikutele teatamist;

- Šveitsi kantonite puhul, milles kohaldatav tsiviilkohtumenetluse seadustik ei näe ette konventsiooni artikli 6 punktis 2 ja artiklis 11 kirjeldatud kohtualluvust: kohaldatava tsiviilkohtumenetluse seadustiku sätted, millega reguleeritakse kolmandatele isikutele teatamist (*litis denuntiatio*).

Taani nimel

Euroopa Ühenduse nimel

Islandi nimel

Norra Kuningriigi nimel

Šveitsi Konföderatsiooni nimel